

Univerzita Hradec Králové  
Filozofická fakulta

# **Bakalářská práce**

2019

Tereza Andrllová

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

**Gender ve sportu se zaměřením na box**

Bakalářská práce

Autor: Tereza Andrlová

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D.

Hradec Králové, 2019



## Zadání bakalářské práce

<b>Autor:</b>	<b>Tereza Andrlová</b>
Studium:	F16BP0030
Studijní program:	B6703 Sociologie
Studijní obor:	Sociologie obecná a empirická
<b>Název bakalářské práce:</b>	<b>Gender ve sportu se zaměřením na box</b>
Název bakalářské práce AJ:	Gender in Sport with a Focus on the Box

### **Cíl, metody, literatura, předpoklady:**

Bakalářská práce je empirickým výzkumem. Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry se projevuje gender ve sportech, a to především v boxu. Práce se zaměří na ženský box a bude zkoumat přístupy k boxu u zvolených souborů, zejména žen, které se boxu věnují a lidí z jejich okolí. Dále bude zjišťováno, do jaké míry je ženský box ovlivňován moderní dobou. Výběr vzorku bude upřesněn v průběhu řešení výzkumné úlohy. Bude využito kvalitativní metody s uplatněním techniky řízených rozhovorů podle připraveného scénáře.

Fasting, Kari, Naděžda Knorre. 2005. Ženy ve sportu v České republice. Praha: Český olympijský výbor. Grexa, Ján, Milena Strachová. 2011. Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu. Brno: Masarykova univerzita. Miňovský, Filip. 2006. Box. Praha: Grada Publishing, a.s. Sekot, Aleš (ed.), Dušan Leška, Jozef Oborný, Vladimír Jůva. 2004. Sociální dimenze sportu. Brno: Masarykova univerzita Sekot, Aleš. 2013. Sociologie sportu. 1. vyd. Brno: Paido. Sekot, Aleš. 2008. Sociologické problémy sportu. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Grada Publishing. Sekot, Aleš. 2003. Sport a společnost. Brno: Paido Slepíčková, Irena. 2000. Sport a volný čas. Praha: Karolinum. Renzetti, C. M., D. J. Curran. 2003. Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum.

Garantující pracoviště:	Katedra sociologie, Filozofická fakulta
Vedoucí práce:	PhDr. Miroslav Joukl, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	5.12.2017

### **Prohlášení:**

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením PhDr. Miroslava Joukla, Ph.D. samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 3. 5. 2019

Tereza Andrlová

## **Anotace**

ANDRLOVÁ, TEREZA. 2019. *Gender ve sportu se zaměřením na box*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové. 72 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zabývá genderem ve sportu, konkrétně v boxu. Cílem práce je zjistit, jak se projevuje gender v případě boxu, a to s ohledem na ženy, které se tomuto sportu věnují. Práce zkoumá přístupy a vnímání boxu nejen u samotných žen, věnujících se boxu, nýbrž i v jejich nejbližším okolí. Zjišťuje, jaké důvody vedou ženy k tomuto sportu, a zda pro box platí, že je ryze mužským sportem. Práce mimo jiné zjišťuje, zda se ženy boxerky setkávají s nějakými překážkami ze strany jejich nejbližšího okolí, a jak je vnímají samotní muži, jež se boxu věnují, zda ženy a muži vnímají rozdíly v ženském a mužském boxu. Respondenty byli ženy a muži věnující se boxu, bez ohledu na věk a délku jejich působení v boxu. Věk respondentů se pohyboval od 18 let do 36 let. Byla uplatněna kvalitativní metoda s využitím rozhovorů podle předem připraveného scénáře.

Klíčová slova: gender, sport, box.

## **Annotation**

ANDRLOVA, TEREZA. 2019. *Gender in Sport with a Focus on the Box*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 72 pp. Bachelor Degree Thesis.

This bachelor thesis deals with gender in sport, specifically in boxing. The aim of this thesis is to determine how gender manifests itself in boxing with regard to women who engage in this sport. The thesis examines approaches and perceptions not only of women themselves, who are devoted to boxing but also to their closest surroundings. Determine what reasons lead women to this sport and whether the boxing is a purely male sport. Thesis explores whether female boxers are faced to some obstacles from their immediate surroundings, and how men perceive them, who are concerned with boxing whether women and men perceive differences in female and male boxing. Respondents were women and men dedicated to boxing, regardless of age and length of time in boxing. Respondents age ranged from 18 to 36 years. A qualitative method was used using interviews based on a pre-prepared scenario.

Key words: gender, sport, box.

## **Poděkování**

Mé poděkování patří především PhDr. Miroslavu Jouklovi, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce a jeho věcné připomínky a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování věnoval. Dále bych chtěla poděkovat respondentům, kteří se mého výzkumu s ochotou zúčastnili. A v neposlední řadě děkuji své rodině za pomoc a podporu, jež mi při psaní poskytla.

# Obsah

Úvod .....	9
1 Současný stav poznání.....	11
1.1 Gender a pohlaví.....	11
1.1.1 Gender a sport .....	13
1.1.2 Genderové stereotypy.....	16
1.2 Sport a jeho význam .....	18
1.2.1 Ženy ve sportu.....	21
1.3 Charakteristika boxu .....	25
1.4 Ženský box.....	28
2 Cíl práce a výzkumné otázky .....	31
3 Populace a výběr vzorku.....	31
4 Výzkumná metoda.....	31
5 Sběr a zpracování získaných dat.....	32
6 Výsledky.....	32
6.1 Ženy v boxu .....	32
6.2 Muži v boxu .....	43
Závěr.....	53
Seznam použitých zdrojů.....	55
Přílohy .....	57
Příloha č. 1 – Scénář rozhovoru pro ženy .....	57
Příloha č. 2 – Scénář rozhovoru pro muže .....	58
Příloha č. 3 – Ukázka rozhovoru.....	60
Příloha č. 4 – Ukázka kódovníku v programu MAXQDA .....	72



# Úvod

Ženy jsou ve společnosti stále vnímány jako něžné pohlaví a je od nich tak očekáván jemný přístup a jednání. Jestliže tomu tak není, okolí na ně může následně nahlížet jako na nekonformní jedince. Tento problém je zvláště patrný v případě boxu, který je tradičně považován za mužský a tvrdý sport. Z toho důvodu se tak jevílo jako zajímavé zkoumat neobvyklost v případě, že se boxu věnují právě ženy.

Práce se zabývá genderem ve sportu, konkrétně v boxu. Cílem práce je zjistit, jak se projevuje gender v případě boxu, a to s ohledem na ženy, které se tomuto sportu věnují. K výzkumným otázkám patří: Jaké důvody vedou ženy k jejich zájmu věnovat se boxu? Setkávají se ženy v případě jejich zájmu o box s nějakými překážkami? S jakými? Vnímají ženy a muži věnující se boxu rozdíly mezi ženským a mužským boxem? Platí pro box, že je ryze mužským sportem?

Práce čerpá především z oboru sociologie sportu a tvoří ji několik kapitol. První kapitolu představuje současný stav poznání. V její podkapitole jsou definovány výchozí sociologické pojmy, jako je gender a pohlaví. Dále se zabývá genderovým rozdělením sportů a popisem společenských konvencí spojených se sportem, včetně genderových stereotypů. Druhá podkapitola popisuje společenský význam sportu, kde se zaměřuje na ženy ve sportu a vývoj jejich postavení ve sportu. Třetí podkapitola poté charakterizuje box jako sport, včetně charakteristiky ženského boxu. Klíčovými tituly, na které je často odkazováno, jsou tituly od Sekota, zabývající se sociologií sportu [2008] a společenským vymezením sportu [2004]. Dalšími tituly, z kterých je čerpáno, se zabývají genderem [Renzetti, Curran 2003] a sportem v souvislosti s volným časem [Slepičková 2000].

Z doporučené literatury nebylo využito titulu, který neobsahoval potřebné informace pro práci, pojednávající o sportu a společnosti [Sekot 2003]. Naopak mezi vhodné tituly byl zařazen text zabývající se charakteristikou boxu [Gabriel 2016].

Další kapitoly představují metodologii práce. Druhá kapitola obsahuje stanovený cíl práce a její výzkumné otázky. Třetí kapitola popisuje výběr vzorku, jimiž jsou ženy a muži, věnující se boxu. Čtvrtá kapitola představuje zvolenou výzkumnou metodu, kterou je kvalitativní metoda v podobě polostrukturovaných rozhovorů, kde byl výběr respondentů

realizován pomocí metody sněhové koule. Pátá kapitola popisuje sběr dat a následné zpracování získaných dat, jež byla zpracována pomocí programu MAXQDA. Následuje šestá kapitola, která obsahuje interpretaci zjištěných výsledků. Práci zakončuje závěr, který stručně odpovídá na položené výzkumné otázky a stanovený cíl.

Do příloh jsou zařazeny scénáře k rozhovoru rozlišené pro ženy a muže, ukázkový rozhovor s jednou z žen, věnující se boxu a ukázka kódovníku v programu MAXQDA.

# 1 Současný stav poznání

## 1.1 Gender a pohlaví

Pohlaví je něco, co si sami nevybíráme. Rodíme se již s mužským či ženským pohlavím a v návaznosti na něj bychom se měli následně učit příslušnému genderu a přijmout jeho znaky za své.

Pohlaví vyjadřuje biologické, vrozené odlišnosti mužů a žen, které jsou chápány jako všeobecné. Vyjadřují rozdíly mezi muži a ženami, především ve smyslu jejich pohlavních orgánů a rozmnožovacích předpokladů.<sup>1</sup> Podle Renzettiho a Currana slouží naše pohlaví k tomu, abychom dle něj vytvářeli náš gender. K němu pak náleží jisté představy, které jsou všemi uznávány a v důsledku kterých je tak vytvořeno i rozdílné vnímání mužů a žen [Renzetti, Curran 2003: 20]. Pohlaví muže je často vnímáno v nadřazenosti vůči ženskému pohlaví. Toho je možné si povšimnout i v případě názvu profesí, kdy profese s vyšší mocí, jako je například lídr, má mužský název, zatímco profese spojené spíše s pomocnou rolí, jako je chůva či zdravotní sestra, jsou názvem ženské. Tento aspekt poté může negativně ovlivnit šance pro jedno pohlaví a způsobit tak rozdíly v platovém ohodnocení, vzdělávání či kariérním růstu.<sup>2</sup>

Gender neboli sociální pohlaví se chápe především ve smyslu kulturních znaků a vzorů, které jsou spojovány s mužským či ženským biologickým pohlavím a poukazují na společenské rozdíly mezi muži a ženami. Tyto rozdíly se v průběhu času mění a jsou tak specifické pro konkrétní dobu a kulturu národa. Nejedná se tedy o přirozené znaky, které jsou již dané, nýbrž utvářené podle současného vývoje vztahů ve společnosti.<sup>3</sup> Genderem se tedy primárně rozumí společností uměle vytvořené kulturní odlišnosti, které jsou pro muže a ženy jiné, a dle kterých jsou tyto odlišnosti od okolí také očekávány. Ve společnosti dochází ke snižování diskriminace pohlaví a společenských změn, které jsou však tak rychlé, že některá společenská pravidla zaostávají, v důsledku čehož se ženy, homosexuálové a jiné menšiny stále setkávají

---

<sup>1</sup> Český statistický úřad. 2016. "Gender: Základní pojmy." [online]. [cit. 20. 3. 2019]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/gender/gender\\_pojmy](https://www.czso.cz/csu/gender/gender_pojmy)

<sup>2</sup> Česká asociace vzdělávacích institucí, z.s. „Co je to gender.“ [online]. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.cavi.cz/gender.html>

<sup>3</sup> Český statistický úřad. 2016. "Gender: Základní pojmy." [online]. [cit. 20. 3. 2019]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/gender/gender\\_pojmy](https://www.czso.cz/csu/gender/gender_pojmy)

s překážkami s nástupem do zaměstnání, přestože by měly být tyto aspekty opatřeny zákonem.<sup>4</sup> V dnešní společnosti se pojem gender podstatně rozšířil a nemusí tak vyjadřovat pouhý rozdíl mezi muži a ženami. V důsledku vývoje společnosti přibývají i menšiny, jako jsou transsexuálové či hermafrodité.<sup>5</sup>

Ve společnosti jsou však primárně očekávány dva gendery, mužský a ženský, kdy pro každý platí určité předpoklady. Jednou z prvních věcí při kontaktu s druhým člověkem je, že si druhého zařazujeme do kategorie žena či muž. S genderem je spojena i genderová socializace, která probíhá v průběhu celého života a u které platí, že lidé vnímají gender jako určitý vzor pro muže a ženu. Chlapci se tak učí chlapecké roli a dívky dívčí roli. Bývá pak pravidlem, že se této roli učí skrze napodobování jiných osob stejného pohlaví. Dítě se tak následně učí metodou „pokus-omyl“, co je podle společnosti pro chlapce a dívku přípustné či nikoliv. Učí se skrze jeho chování, hodnoty, hračky či oblečení. A jestliže se dítě učí špatným vzorům, společnost na něj následně negativně nahlíží.<sup>6</sup> Pokud si tak chlapec hraje s panenkami, které pro jeho pohlaví nejsou vhodné, je ostatními vnímán zvláště.

Mužům jsou přiřazovány znaky, jako je dominance, síla či odvaha, zatímco ženám jsou přiřazovány opačné znaky, kterými jsou slabost, podřízenost či bázlivost.<sup>7</sup> U jisté představy genderu často platí, že ji tak vnímají všichni jedinci bez výjimky. V tomto kontextu Renzetti a Curran zmiňují událost z roku 1873, kdy bylo Myře Bradwell v americkém Illinois znemožněno přijetí do advokátské komory a následný výkon advokáta z důvodu, že jakožto žena, která je přirozeně jemná a nesmělá, tak nemůže tuto pozici a jí podobné, vykonávat [Renzetti, Curran 2003: 27]. Zde je poukázáno na to, jakým způsobem lidé o těchto aspektech přemýšlí, když závěry vyvozují pouze na základě obecných kulturních vzorců, které se však s realitou nedají často vůbec srovnávat. Myru tak zavrhli pouze na základě objektivních charakteristik.

---

<sup>4</sup> Česká asociace vzdělávacích institucí, z.s. „Co je to gender.“ [online]. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.cavi.cz/gender.html>

<sup>5</sup> Ibid.

<sup>6</sup> Ibid.

<sup>7</sup> Ibid.

Renzetti a Curran ve své práci zmiňují představu mužské a ženské genderové role. Role ženy by měla působit hlavně v domácnosti, a to tak, že se stará o děti a chod domácnosti. Naopak mužská role by měla zajišťovat prostředky pro živobytí a rodinu ochraňovat [Renzetti, Curran 2003: 24]. Autoři poukazují na skutečnost, že se muži a ženy po fyzické stránce liší, přičemž muži mají větší sílu a ženy mají především rodit děti. Tyto rozdílnosti následně způsobují určité genderové role, které jsou pro každé pohlaví jiné a vytvářejí určité vzorce chování, které jsou od nich očekávány [Renzetti, Curran 2003: 23]. Následně tak vzniká jakési nepochopení, když se jedinec chová jinak, než je od něj z hlediska genderu očekáváno. Znaky genderu se však u každého jedince mísí a málokdo se podobá přesnému vzoru mužského či ženského genderu. S tímto taktéž souvisí moderní doba a skutečnost, že ženy a muži už nejsou a často ani nemohou být přesnými kopiemi nějaké představy genderu. Ženy musí být schopné zastávat roli muže a muži zase roli ženy.

### 1.1.1 Gender a sport

U určitých druhů sportu je již společensky očekáváno, že je bude vykonávat buď muž nebo žena. Ve společnosti existují sporty ryze mužské a ryze ženské. Mezi mužské sporty můžeme zařadit například hokej, ragby či box. Sekot podotýká, že typicky mužské sporty jsou však pro ženy z hlediska náročnosti „nevhodné“ a „nepřirozené“ [Sekot 2004: 15]. Renzetti a Curran zmiňují, že ženám, jež se chtěly sportů účastnit, byly primárně doporučeny typické něžné ženské sporty [Renzetti, Curran 2003: 492]. Mezi ženské sporty tak patří většinou méně náročné sporty, jako je aerobik či gymnastika.

Sekot uvádí: „*Sport jako významný socio-kulturní fenomén je takový, jaká je společnost.*“ [Sekot 2004: 47]. Autor poukazuje na skutečnost, kdy stejně jako ve společnosti, ve sportu platí mužská dominance a podřízenost žen vůči mužům [Sekot 2004: 15]. Prostřednictvím sportu si můžeme uvědomovat své postavení ve společnosti v závislosti na našem pohlaví. Sport tak přímo odráží postavení mužů ve společnosti, kdy muži drží v rukou rozhodující moc [Sekot 2008: 39].

Sekot uvádí, že u chlapců se přirozeně očekává, že se budou v dospívání věnovat nějakému sportu, jako jeden z důležitých aspektů na cestě stát se mužem. U dívek se tento aspekt však neočekává a vliv sportu je zde nepodstatný. U chlapců se ve sportu předpokládá chlapecká tvrdost, zatímco u dívek poddajnost a jemnost. Chlapci si své uznání zaslouhují díky

svým sportovním dovednostem, schopnostem a dravostí [Sekot 2008: 22]. Renzetti a Curran podotýkají, že chlapci jsou učeni, že sport je především souboj s protivníkem, který bez řádného zapálení do hry, nemůže přinášet žádné osobní potěšení. A v případě, že do hry nejsou dostatečně zapálení, jsou vystaveni posměchu a jejich hraní je přirovnáváno k dívčímu [Renzetti, Curran 2003: 492]. A jak se vyjadřuje Sekot v případě dívek, dívky si naopak získávají respekt od okolí především díky svým osobním schopnostem a školním výsledkům [Sekot 2008: 22].

V pracích Sekota je problematika genderu zmiňována také v souvislosti boxu. Podle autora jsou vedoucí sporty, kterými se média primárně zabývají, zpravidla mužské. Jako takové můžeme uvést například fotbal, hokej či mužský box. Ženský box se však s velkou pozorností příliš neseťká a z hlediska prestiže patří mezi méně vlivné sporty [Sekot 2004: 47]. Autor vysvětluje, že to může být způsobeno tím, že oproti mužským, postrádají ženské sporty přirozenou dravost a fyzickou sílu [Sekot 2008: 64]. V tomto smyslu Renzetti a Curran zmiňují skutečnost, že se o sportovkyních a ženských sportech, mimo olympijské hry, zmiňuje ve velmi malé míře. Autoři uvádí: „*Mužský sport zabere ve Spojených státech 92 % televizního sportovního zpravodajství, ženským sportům se však věnuje jen 5 % zpráv. Pokud jsou ženy v médiích středem pozornosti, jsou často prezentovány jako sexuální objekty či oběti.*“ [Renzetti, Curran 2003: 494]. Sekot poznamenává, přestože je v ženských sportech dosahováno srovnatelných výkonů jako v mužských sportech, setkávají se i tak s nižší pozorností a odměnami [Sekot 2004: 47].

Sekot vyjadřuje, že pro sportování dětí, v souvislosti s jejich pohlavím, platí různé individuální názory, které jsou často podmíněny příslušností k určité vrstvě dané rodiny či jejich celkovou úrovní. Nicméně stále platí v naší kultuře jakési představy pro sportování dívek a chlapců. Dívčím není sport vyloženě odpírán, ale na rozdíl od chlapců, je jejich sportování více regulováno a kontrolováno [Sekot 2013: 23]. Přičemž platí, jak uvádí Slepíčková, že se v tomto ohledu ženské pohlaví do sportu nezapojuje v takové míře, jako mužské, což je výrazně ovlivněno kulturou, náboženstvím a tradicí [Slepíčková 2000: 69].

Sekot podotýká, že pokud dívky sportují, setkávají se často s rodičovskými připomínkami, aby si nehrály s cizími dětmi, neušpinily se a nevracely se pozdě domů. U chlapců je však sport vnímán jako přirozená součást v dospívání a nejsou od rodičů tolik usměrňováni. Ti zároveň vnímají sport jako způsob navazování nových kontaktů,

posílení sebevědomí či získání určitého uznání ve společnosti [Sekot 2008: 22, 55]. Kvapilík nicméně poukazuje na skutečnost, že ženy v mnoha sportech stále nedosahují takových výsledků jako muži [Kvapilík 1978: 13]. V této návaznosti Renzetti a Curran zmiňují, že jestliže se ženy sportu věnují až příliš, setkávají se často s negativními názory společnosti, shazováním a nejsou druhými považovány za opravdové ženy [Renzetti, Curran 2003: 492]. Fasting a Knorre uvádí, že se s posměchem setkávají více ty ženy, které dělají kolektivní sporty. Je to podle nich proto, že jsou kolektivní sporty, jako například fotbal či hokej, přirozeně mužské [Fasting, Knorre 2005: 8].

Slepičková dále poznamenává možné důvody, které vedou jednotlivá pohlaví ke sportování. Ty mohou být u mužů a žen různé a v různém věku se také mění. Ženy preferují především udržení kondice a přitažlivý vzhled. Muži naopak vyhledávají sport pro osobní potěšení či trávení času v dobrém kolektivu [Slepičková 2000: 69]. Sekot zmiňuje, že muži ve sportu kladou důraz především na výkon, který je motivuje ke hře, naopak motivem žen pro sportování bývá především snížení váhy [Sekot 2013: 50, 130]. Kvapilík také poukazuje na to, že ženy ve sportu dělají často takové chyby, že se snaží výkonově přiblížit mužům a podstupují stejně náročné tréninky [Kvapilík 1978: 81]. Po fyzické stránce se však žena a muž výrazně liší, a proto by měl být trénink uzpůsoben jejich fyzické kondici. Kvapilík zmiňuje, že ty sporty, u kterých se klade důraz na použití síly a vytrvalost, se pro ženu nehodí. Zároveň podotýká, že zde žena ani nemůže dosahovat vysokých úspěchů. Jsou to sporty bojovné, s vysokým rizikem úrazu, které nerozvíjí osobnost ženy [Kvapilík 1978: 133, 136].

Sekot poukazuje na odlišný vztah mužů a žen ke sportu, kdy ženy i přes veškeré soustředění do hry neopomínají starost a péči o druhé [Sekot 2008: 40]. Autor uvádí, že v případě, že se ženy věnují typicky mužským sportům, jako je hokej či fotbal, zde vytváří zcela nový způsob hry, při kterém projevují otevřenost a podporu, a to jak vůči spoluhráčům, tak i protihráčům. Skutečností jsou také rozdílné možnosti a uznání pro mužské a ženské sporty, a to i v souvislosti s konkrétní kulturou země a jejími ekonomickými či náboženskými tradicemi [Sekot 2008: 64, 73]. Sekot ve svém titulu podotýká, že ty sporty, které mají soutěživý charakter, hrají zejména muži [Sekot 2008: 45]. Je tak poukázáno na typickou mužskou vlastnost, kterou je soutěživost a na rozdíly mezi pohlavími. Muži se často snaží dosáhnout úspěchů a zvítězit za účelem působit pro ženy přitažlivěji. Jestliže je však ve sportu úspěšný muž, setkává se s obdivem a uznáním, ale jak již bylo řečeno, jestliže je úspěšná žena, setkává se s nepochopením a názorem, že by taková být neměla. Autor dále uvádí, že si tak ženy vybírají

ty sporty, které jsou zaměřené především na osobní potěšení a uspokojení, namísto soutěžení [Sekot 2008: 64].

### 1.1.2 Genderové stereotypy

Jedním z nejčastějších a nejvíce pocíťovaných druhů stereotypů ve společnosti, jsou stereotypy genderové. Gender připisuje lidem určité znaky a vlastnosti, s kterými by se měl daný člověk identifikovat.

Genderovými stereotypy se chápá nějaký zjednodušený obraz toho, jak by se měl ten či onen gender chovat a prezentovat ve společnosti. Renzetti a Curran uvádí, že tyto stereotypy určují, jak by měl vypadat správný muž a správná žena, přičemž se vylučuje, že by se rysy jednotlivých genderů navzájem mísily. Žena by tak neměla nést mužské vlastnosti a muž ženské. Ve společnosti se zároveň očekává, že je ustálený vzorec chování genderu přijímán všemi jedinci daného pohlaví, kteří ho tak následně i předávají dál. Existují však jedinci, kteří se od těchto pravidel genderu odlišují a společnost ho následně vnímá jako devianta [Renzetti, Curran 2003: 20, 21].

Blinde a Taub poukazují na důvody, kvůli kterým nejsou ženy sportovkyně vnímány na stejné úrovni jako muži. Podle autorů ztrácí sportovkyně typické ženské vlastnosti, jimiž jsou podřízenost a závislost na mužích, poddajnost a slabost [Blinde a Taub citován in Renzetti, Curran 2003: 493]. Společnost je zvyklá na tradiční obraz žen, kterým je přiřazován určitý rámec vlastností a charakteristik, a jestliže se začnou pohybovat mimo tento rámec, nejsou považovány za ty opravdové ženy, které daný rámec určuje. Muži jsou však upřednostňováni nejen na poli sportu, nýbrž i v profesích. Sekot uvádí typický názor pro upřednostňování mužů na pozicích s vyšším podílem moci, kterým je domněnka či očekávání, že mají muži lepší schopnosti, dovednosti a jsou lepšími vůdci, zatímco ženy disponují vlastnostmi vhodnými pro pomocné práce, spolupráci a jsou přirozenými pečovatelkami [Sekot 2008: 73]. Americký představitel sociologie sportu Jay Coakley zmiňuje, že právě učení se genderu způsobuje nerovnost pohlaví a následné rozlišování žen a mužů na poli sportu [Sekot 2004: 50].

Sekot ve své práci taktéž zmiňuje stereotypy, jakými jsou z hlediska pohlaví posuzovány sportovní aktivity. Jestliže je míč odkopnut správným způsobem, přirovnáváme jej



k chlapeckému způsobu hraní, a jestliže není, hraní označujeme za dívčí [Sekot 2004: 15]. Tyto stereotypy tak poukazují na obecný model ve společnosti, který znázorňuje, že se pro dívky sport příliš nehodí a zároveň od nich na poli sportu nelze očekávat velké výsledky.

Ve společnosti je již předem daný vzor toho, jak by správná žena měla vypadat a jak by se měla chovat. Taková žena by měla být ideálně krásná, pečovat o muže a domácnost, a sportům se příliš nevěnovat. Pro ideální ženu je pouze jeden takový vzor, nicméně ideály mužů mohou být různé a zahrnují o mnoho více možností. Renzetti a Curran uvádí citaci Lawrence: „*Sportovní klání utužuje charakter našich chlapců. Tento druh charakteru nepotřebujeme u našich dívek, budoucích žen.*“ [Lawrence citován in Renzetti, Curran 2003: 492]. Myšlenkou tohoto výroku je běžný názor společnosti, který odráží skutečnost, že je sport považován za aktivitu vhodnou pouze pro muže z hlediska toho, že ženám sport ubírá na ženskosti. V případě, že se však žena bude věnovat nějakému sportu, jsou tu na rozdíl od sportování mužů jasně daná pravidla, jak by se žena měla a neměla chovat a nejlépe kterému sportu by se měla podle ostatních věnovat. A jestliže se od těchto stereotypů začne oddalovat, je přirovnávána k opačnému pohlaví.

Sekot podotýká, že by se ženy ve sportu měly zvláště vyvarovat mužským charakteristikám, jako je dominance, bojovnost či použití agrese. Takové ženy nesplňují tradiční představy o ženách, v důsledku čehož mohou být následně označeny za lesby [Sekot 2004: 49]. Renzetti a Curran ve svém díle zmiňují výsledky studií, které poukázaly na stereotypní představu o úspěšných sportovkyních, které musí být zpravidla homosexuálně orientované, důsledkem čehož je na sportovní scéně stále málo žen a je omezováno i jejich chování [Renzetti, Curran 2003: 493]. Podle Hartové je jedinou výjimkou černošská sportovkyně, jejíž komunita jí povoluje být ve sportu úspěšná, podávat ty nejlepší výkony a to i za těch okolností, aby na úkor sportování neztrácela na ženskosti [Hart citována in Renzetti, Curran 2003: 493]. Valdřová uvádí, že je typickým stereotypem podle tradičního vnímání genderových znaků skutečnost, že se žena nemůže výkonnostně rovnat muži, přičemž participace žen ve sportu pouze snižuje jeho významnost. Charakteristickým rysem ženy je její citovost a teprve až tehdy, kdy jdou city stranou a nahradí je rozum, se může zaměřit na úspěch [Valdřová 2001: 187, 189].

Renzetti a Curran zmiňují výzkum, který upozorňuje na skutečnost, jakým způsobem děti vnímají jednotlivá pohlaví v televizi. Ženy jsou prezentovány tak, že často řeší svou váhu

a vzhled, příliš projevují své emoce a koketují s muži. Ti naopak často projevují své vůdcovské schopnosti a sportují. Jako výsledek výzkumu uvádí, že sledování televize může výrazně ovlivnit způsob, jakým se jedinci vnímají a hodnotí. Televizní postavy se stávají vzorem, přičemž čím více televizi sledují, tím více se se vzorem daného genderu identifikují [Renzetti, Curran 2003: 206].

Renzetti a Curran podotýkají, že podle naší společnosti získáváme a přejímáme určité charakteristiky, způsoby chování a interakcí, v souvislosti s naším pohlavím [Renzetti, Curran 2003: 21]. Sekot poznamenává, že současná kultura podává obraz muže jako hrdiny s mnoha schopnostmi, podávající nevídané výkony. Ženu naopak vyobrazuje jako mužský doplněk pro jeho sexuální zájmy, bez kterého se lze však obejít [Sekot 2004: 47]. Valdřová uvádí, že jsou ženy primárně vnímány ve vztahu k mužům a jejich závislosti na nich. V médiích jsou vyobrazovány především v roli matky, milenky či manželky. Pouze zřídka se o ženách informuje v souvislosti s jejich úspěchy, jež si zaslouží obdiv a uznání. Hodnota ženy je spatřována především ve smyslu potěšení pro muže. Všimáme si hlavně jejího zevnějšku a je běžné chválit ženu pro její vzhled a krásu, namísto vzdělanostních či profesních úspěchů a výsledků. Jedním ze skutečností je i to, že krásu ženy neurčuje žena, nýbrž muž, což připouští i samotné ženy [Valdřová 2001: 186, 191].

Ve společnosti stále platí jistý předpoklad rozdělení světa na „ženský“ a „mužský“, kdy jsou pro každý z těchto světů přiřazeny určité zájmy. Toho si lze povšimnout například v případě oddílů v časopise, kde jsou jednotlivé pasáže rozděleny pro každé pohlaví. U žen se předpokládá, že je bude zajímat především móda a péče o svůj zevnějšek, zatímco mužům jsou nabízeny nejnovější informace ze světa [Valdřová 2001: 185].

## **1.2 Sport a jeho význam**

Sport se stal středobodem dnešního světa, neodmyslitelnou částí naší společnosti a kultury. Je tématem, které se objevuje v každodenní komunikaci lidí a ve všech typech médií.

Slepičková zmiňuje, že sport ovlivňuje každého jedince, a to nejen toho, kdo sportuje nebo se o sport zajímá, ale dotýká se i těch, kteří si kupují produkty firem, jejichž značka je pevně spjata se sportem. Často tak slouží jako způsob a prostředek, jakým nejlépe prodat a zviditelnit danou značku [Slepičková 2000: 5]. Autorka uvádí: „*Sportem se rozumí všechny pohybové činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl*

*projevení či zdokonalení tělesné a fyzické kondice, rozvoj společenských vztahů, nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.*“ [Slepičková 2000: 22]. Sekot sport definuje jako každou hru, ať se sebou samým či s jinými, která se odehrává podle určitých pravidel čisté hry. Sportem se tak rozumí nejrozšířenější podoba hry, jejíž cílem je prožití sebe sama skrze pohybovou aktivitu a maximální výkon. Je pohybem, který je motivovaný zlepšením kondice, zážitkem, či zacílený na jistý výsledek a výkon [Sekot 2004: 20, 21, 22]. Původ slova sport je odvozen od slova *disport*, jehož význam je bavit, či *disportare* neboli bavit se, rozptylovat [Sekot 2004: 21]. Děkanovský taktéž zařazuje sport do rámce her. Tou byl ještě do nedávna nedoceněný fenomén, který si však v průběhu času získává stále větší pozornost [Děkanovský 2008: 22]. Sekot podotýká, že sport, jakožto součást kultury, je využíván především těmi, kteří disponují vysokou mocí, v důsledku čehož sport odráží jejich vnímání světa [Sekot 2008: 34].

Děkanovský připomíná Marshalla McLuhana, který považuje sportovní aktivity za jeden z nástrojů interakce mezi lidmi [Děkanovský 2008: 23]. Sport je také jeden z prostředků globalizace. Stal se zájmovou činností téměř všech zemí světa a je způsobem, jakým lze propojit celý svět. Sekot cituje bývalého boxera Nelsona Mandelu, který prohlásil: *„Sport je zřejmě nejúčinnějším prostředkem komunikace moderního světa, a to nad rámec verbální a psané komunikace, když přímo zasahuje miliardy lidí na celém světě. Není pochyb o tom, že sport je viditelnou a legitimní cestou budování přátelství mezi národy.*“ [Sekot 2013: 63]. V případě mezinárodních soutěží vystupuje sportovec jako reprezentant vlastní země, který podává okolnímu světu určitý obrázek sportu, kultury či úrovně v zemi, jíž reprezentuje.<sup>8</sup>

Sekot ve své práci *Sociologické problémy sportu* poukazuje na významné aspekty sportu. V současné době se sport dotýká každého člověka a hraje stále významnější roli v učení se dané kultuře, vzorům, pravidlům a komunikaci s ostatními. Je taktéž významně spojen s procesem socializace, přičemž je chápán jako způsob, jakým navazovat sociální vztahy a jak užitečně využít svůj volný čas [Sekot 2008: 51, 55]. Sport je prostorem, který slouží k rozvíjení vlastní osobnosti na základně osobních schopností, a je způsobem, jakým lze navazovat a udržovat vztahy mezi jednotlivými kulturami. Významně napomáhá společenské solidaritě, čímž následně vytváří sjednocenou společnost a je cestou, jakou docílit rovnosti mužů a žen.<sup>9</sup>

---

<sup>8</sup> Dovalil, Josef. 2009. „O společenském významu sportu.“ [online]. [cit. 30. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/clanek/560--o-spolecenskem-vyznamu-sportu>

<sup>9</sup> Ibid.

Muži spatřují ve sportu především zvýšení sebejistoty a sebevědomí. Ženy mají za cíl naopak zlepšení kondice a fyzického vzhledu. Přičemž jedním z pozitivních vlivů na sportování jedince má taktéž jeho výchova a kladný postoj okolí ke sportu [Sekot 2008: 58]. Zdůrazňuje důležitou roli rodiny při vytváření kladného vztahu dítěte ke sportu [Sekot 2008: 51]. Význam sportu můžeme vnímat i ve smyslu získání motivace, utváření vlastní osobnosti a charakteru, učení se vztahům k jiným, cílevědomosti, povinností, řádu, schopnosti překonávat překážky či utvářet díky sportu hodnocení sebe samého. Působí pozitivně na lidské zdraví, přičemž funguje jako způsob aktivního odpočinku, ulevuje od napětí z pracovního procesu a stává se vysvobozením z monotónního způsobu života, kde je navíc pohyb častým nedostatkem.<sup>10</sup>

Sekot také vnímá souvislost sportu s náboženstvím, kde nachází stejné charakteristiky. Stejně jako v náboženství, můžeme ve sportu najít jisté rituály, symboliku či schopnost vzbuzovat u svých členů pocit entuziasmu. Přičemž dodává, že v případě Olympijských her nejde pouze o sportovní událost, nýbrž i náboženskou a politickou [Sekot 2004: 18]. Sport láká pozornost milionů fanoušků i odpůrců po celém světě. Nemusí být tak vnímán pouze v pozitivním slova smyslu, nýbrž i negativním z těch důvodů, že v lidech vzbuzuje agresi a násilí, podvod nebo dochází v jeho důsledku k ničení zdraví.<sup>11</sup>

Mnoho lidí vnímá sport primárně jako mužský prostor, který slouží především k projevení typických mužských vlastností, jako je bojovnost či agrese [Sekot 2008: 144]. Sekot poukazuje na to, že jde ve sportu především o sílu, rychlost a čistou hru, díky čemuž se následně stal mužskou záležitostí [Sekot 2004: 48]. V naší společnosti jsou základními znaky sportu dominance, soutěživost či agrese, přičemž chlapci jsou již v dětství učeni, aby ve hře podporovali svůj „zabijácký instinkt“ [Renzetti, Curran 2003: 492]. Tímto můžeme objasnit skutečnost, kvůli které je sport považován za aktivitu vhodnou především pro muže, neboť charakteristika sportu přímo kopíruje typické mužské vlastnosti.

Sport je taktéž podmíněný třídním rozdělením společnosti, kdy jsou určité sporty specifické pro určité společenské třídy. Autor vyjadřuje, že mezi sporty, kterým se věnují

---

<sup>10</sup> Dovalil, Josef. 2009. „O společenském významu sportu.“ [online]. [cit. 30. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/clanek/560--o-spolecenskem-vyznamu-sportu>

<sup>11</sup> Ibid.

především jedinci z vyšších vrstev, můžeme řadit například tenis, golf či plachtění. Naopak mezi jedinci pocházejících z nižších vrstev, převládají sporty jako box, rybolov či cyklokros. Velký vliv na sportování jedinců a jejich utváření vztahu ke sportům mají právě sociální nerovnosti [Sekot 2008: 41, 59]. Sport je významně spojen s ekonomikou, na kterou vzájemně působí tak, že ekonomika napomáhá rozvoji sportu a naopak sport pomáhá ekonomice například cestovním ruchem skrze sportovní turistiku, službám jako jsou fitness centra či posilovny nebo obchodům se sportovním zbožím.<sup>12</sup>

Sekot zmiňuje výsledky výzkumu z 90. let, které poukazují na skutečnosti, že dochází ke snižování počtu sportujících dětí a s přibývajícím věkem zájem o sport taktéž klesá [Sekot 2008: 55]. Autor poukazuje na to, že je zapojení dětí a mládeže do sportování podmíněno dostupností sportovních aktivit, dále okolím a jejich přístupem, vedení dítěte ke sportování a osobním vztahem ke sportování [Sekot 2013: 23]. Nejnovější výzkumy zároveň dokládají, že se v ČR sportu aktivně věnuje pouze třetina obyvatel, pětina se sportu věnuje jen občas a necelých 50 % se sportu nevěnuje vůbec. Argumenty pro nezapojování dospělých do sportování bývají nedostatek vhodných a cenově přijatelných prostorů pro sportování, postrádání dobrého kolektivu či pohodlnost [Sekot 2008: 53, 54]. Velký vliv na tuto skutečnost má především výrazný a v poslední době stále více pocíťovaný rozvoj masových médií, které hrají v socializaci člověka významnou roli a které sportovní aktivity často nahrazují. Sekot si mimo jiné všímá i jistých pozitiv v oblasti rodinného života, kdy uvádí, že jestliže se členové rodiny věnují společně nějakému sportu, může to pozitivně ovlivnit jejich vztahy [Sekot 2004: 15]. V dnešní době s přibývajícím množstvím volného času, může sport fungovat také jako prostředek socializace, uspokojení či jako změna jednotvárnosti všedních dnů [Sekot 2008: 201].

### **1.2.1 Ženy ve sportu**

Stejně jako ve společnosti se ženy nachází v podřízeném postavení vůči mužům, kteří určují a ovládají celou sportovní scénu, v důsledku čehož se tak ženy často setkávají s nepochopením a negativními názory společnosti.

---

<sup>12</sup> Dovalil, Josef. 2009. „O společenském významu sportu.“ [online]. [cit. 30. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/clanek/560--o-spolecenskem-vyznamu-sportu>

Sekot poznamenává, že jako reakci na tato negativa přichází v 70. letech 20. století britská socioložka Jennifer Hargreaves s feministickou sociologií sportu, jejímž cílem je odhalit diskriminaci žen a nastolit stejná kritéria pro sportování mužů a žen [Sekot 2004: 46]. Autor zmiňuje, že v této souvislosti Hargreaves usiluje o hnutí *Sport pro všechny*, které je „*Hnutím rovnosti příležitostí pro nejrůznější skupiny a vrstvy obyvatelstva bez ohledu na věk, pohlaví, sociální postavení, fyzické dispozice, nadání, aspirace, etnikum, rasovou příslušnost či sexuální orientaci.*“ [Sekot 2004: 73].

Renzetti a Curran podotýkají, že je to především naše kultura, která určuje, že je sport mužskou záležitostí a pro ženy tak nevhodná, v důsledku čehož následně dochází k diskriminaci sportovkyň, kdy mnoho lidí stále nerespektuje ženy jako sportovkyně, neschvalují jejich nadšení do hry a pochybují o jejich schopnostech [Renzetti, Curran 2003: 494]. Sekot uvádí: „*Mezi důkazy pro diskriminaci žen ve sportu patří omezené finanční zdroje a zařízení pro sportování žen, nižší zájem masových médií a trivializace ženských sportů v médiích, marginální zastoupení žen v trenérských, manažerských a rozhodovacích pozicích a stejně tak i žen sportovkyň.*“ [Sekot 2004: 50].

Jedním z důvodů nepochopení žen na poli sportu může být skutečnost, na kterou poukazuje Sekot. Ten podotýká, že se v dnešním světě klade stále větší důraz na krásu a fyzický vzhled [Sekot 2004: 50]. Poté může docházet k tomu, kdy v případě, že se ženy věnují sportu s velkým nadšením, jde jejich zájem o vzhled často stranou, čímž tak mohou klesat na přitažlivosti a především na jejich zajímavosti pro okolí.

Autor ve svém díle uvádí jednotlivé údaje z Olympijských her v průběhu let. V roce 1896 se OH v Aténách nemohla zúčastnit žádná žena, a to ani řecká zájemkyně. O čtyři roky později se OH v Paříži zúčastnilo 12 žen, které se však mohly zapojit pouze do sportů, jako je tenis a golf [Sekot 2004: 55]. Grexa a Strachová uvádí, že v roce 1921 došlo k založení samostatné ženské sportovní federace, která pořádala ženské světové hry za účelem zvýšit počet žen ve sportu. Ta později zanikla v důsledku povolení žen na OH a zvyšujícím se počtu žen ve sportu [Grexa, Strachová 2011: 106]. Sekot zmiňuje, že od poloviny 70. let se na OH stále zvyšuje počet žen, které v roce 2004 dosahují až 40% účasti [Sekot 2004: 52]. Autor také poukazuje na skutečnost, že v 80. letech nebyla v Mezinárodním olympijském výboru

zastoupena žádná žena. V 90. letech tvořilo z jeho 99 členů pouze 7 žen [Sekot 2004: 51]. A v současnosti je z jeho 95 členů, 32 žen.<sup>13</sup>

Renzetti a Curran vyjadřují, že se ženám však dařilo a daří jisté pokroky v jejich sportovní participaci. Přestože představovaly pouhých 0,03 % všech hráček a hráčů fotbalu středních škol, i tak bylo v roce 1994 v chlapeckých studentských fotbalových družstvech zastoupeno na 328 dívek [Renzetti, Curran 2003: 493].

V případě trenérství ženy nikdy nedosahovaly vysokého zastoupení. Typickým předpokladem mužů na pozici trenéra, namísto ženy, je lepší schopnost ve vedení a přirozená autorita mužů. Fasting a Knorre uvádí: „*Ženy tvoří v ČR pouze 11 % všech profesionálních trenérů – 18 % žen, které se trenérstvím zabývat nechtějí, uvedlo, že ,trenérky nemají dostatek respektu‘ a 9 % říká, že ,mezi trenéry převažují muži‘.*“ [Fasting, Knorre 2005: 47]. Autoři dodávají, že je pro trenéry typický hrubý projev a vytváření velkého tlaku na sportovce. Naopak pro trenérky je typické naslouchání sportovcům a rychlá změna nálad. Tuto představu však způsobují především média, které vytváří a předávají názor, že jsou muži lepšími trenéry než ženy, protože jsou ty nejlepší sportovkyně trénovány právě muži, kteří ve sportu zauímají vyšší postavení. Zastoupení trenérek, které trénují jiné ženy, je pouze 21 %. Názory na ženy trenérky jsou však pozitivní. S trenérkami je lepší komunikace, projevují více lidskosti a jsou méně afektované [Fasting, Knorre 2005: 5].

Úspěšné ženy ve sportu se často setkávají s nepochopením ze strany společnosti a bývají často označovány za lesby či mužatky, což bývá pro mnoho lidí nepřijatelné. Sekot ve svém titule zmiňuje slova tenistky Martiny Navrátilové: „*Být atletkou a lesbou, znamená pravděpodobně dostatečný důvod pro diskriminaci.*“ [Sekot 2004: 50]. Navrátilová poukazuje na skutečnost, kdy společnost nejen že mnohdy nepřijímá ženy jako sportovkyně, ale v případě, že je žena sportovkyně homosexuálně orientována, stává se terčem posměchu a společensky zcela nepřijatelná. Sekot poznamenává časté pravidlo, že sportovkyním, které jsou heterosexuální a fyzicky přitažlivé, se spíše dostává pozornosti médií a možnost sponzorství [Sekot 2004: 50]. Toto pravidlo poukazuje na častý stereotyp, ať už právě ve sportu či zaměstnání, kdy se u žen posuzuje především fyzická přitažlivost a atraktivita, namísto schopností a kvalit. Autor dodává, že se tak mnoho žen uchyluje k typicky ženským

---

<sup>13</sup> Olympic. „Members.“ [online]. [cit. 10. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/ioc-members-list>

sportům, namísto mužských, právě z důvodu upřednostňování mužů na poli sportu [Sekot 2004: 52].

Slepičková poukazuje na další aspekt vyššího zastoupení mužů na poli sportu, který dokládá výsledky výzkumného šetření, podle kterého mají muži mnohem více volného času než ženy. Podle autorky jsou to zpravidla ženy, kdo se stará o domácnost a děti, čímž přichází o mnoho času ze svého volného času, který by mohly následně využít ke sportovním aktivitám [Slepičková 2000: 14].

Sekot uvádí, že nynějším problémem ve sportu je velmi malé zastoupení žen na pozicích s rozhodovací mocí [Sekot 2004: 59]. Slepičková poukazuje na výzkum z roku 1998, z kterého vyplývá, že je v nejvyšších orgánech zpravidla zastoupeno velmi málo žen, přičemž v některých není zastoupena dokonce žádná žena. Jedinou výjimkou je Česká asociace *Sport pro všechny*, kde počet žen převažuje nad počtem mužů. Jako reakci na tuto skutečnost vytvořily některé země plány, které mají zajistit vyšší počet žen ve vedení organizací, přičemž jsou taktéž stanoveny dané poměry, podle kterých má být zastoupení žen zajištěno. V tomto případě je to 40:60, ženy na muže [Slepičková 2007: 88]. V této souvislosti Sekot zmiňuje koncept „gender mainstreaming“, jež projednává Evropská komise, a který řeší postavení žen ve sportu, má za cíl rovnost pohlaví, odstranění jakýchkoliv podob nerovnosti a nastolení stejných podmínek pro muže i ženy [Sekot 2004: 48]. Autor taktéž připomíná Olympijskou chartu z roku 1991, která ustanovuje: „*Jakákoliv forma diskriminace vzhledem k zemi či osobě na základě rasy, náboženství, politiky či pohlaví, je neslučitelná s účastí na olympijském hnutí.*“ [Sekot 2004: 59].

Renzetti a Curran uvádí, že v roce 1972 byl schválen návrh Článku IX Novely zákona o vzdělání, který znemožňuje diskriminaci pohlaví ve výchovných a vzdělávacích programech, a to i v tělesné výchově a sportu. V důsledku této novely došlo k rozšíření sportovních programů pro dívky a ženy, a bylo poskytnuto více financí pro jejich sportování. Na amerických vysokých školách a univerzitách se poté výrazně zvýšil počet žen ve sportovních družstvech, a to z 16 % v roce 1971 na 38 % v roce 1997, a taktéž počet sportovních stipendií pro ženy z 20 % na 33 %. I přesto lze najít ve financování sportů mužů a žen jisté rozdíly. Autoři zmiňují, že je za stipendia pro muže ročně poskytnuto 849 130 dolarů, zatímco za stipendia pro ženy je poskytnuto o více jak polovinu méně a to 372 800 dolarů. Obrovské rozdíly se nachází taktéž v platovém ohodnocení mužů a žen ve sportovním sektoru. Plat trenéra basketbalu činil v roce



1991 v průměru 71 511 dolarů. Oproti tomu plat trenérky činil pouhých 39 177 dolarů [Renzetti, Curran 2003: 493].

Sekot však vyjadřuje v tomto směru jisté zlepšení, kdy se v posledních letech ženám otevírá stále více možností ve sportování, což přímo zrcadlí postavení žen ve společnosti a s tím i zvyšující se rovnost mužů a žen [Sekot 2008: 64]. Slepíčková tak chápe sport nejen jako důležitou stránku zdravého životního stylu ženy, ale také jako významný článek v cestě za zrovnoprávněním žen, v důsledku čehož je kladen větší důraz na zastoupení žen na poli sportu a s tím i vznik hnutí zacílených na podporu žen ve sportu [Slepíčková 2000: 69]. Sekot podotýká, že ve 21. století tak vrcholí zrovnoprávnění ženského sportu, který se dostal od starověkých Athénských arén, kde bylo ženám zakázáno zúčastnit se jako sportovkyně i divák, do novověkých Athén, kde je otevřen stejný prostor pro sportování mužů i žen [Sekot 2004: 63].

### 1.3 Charakteristika boxu

Gabriel zmiňuje, že pěst byla první a z počátku i nesilnější zbraň člověka, čímž se box řadí k jedním z nejstarších sportů [Gabriel 2016: 9]. Od roku 1904, kdy se poprvé představil v Saint Louis, je součástí Olympijských her.<sup>14</sup>

Autor uvádí, že box patří k individuálním bojovým sportům. Bývá často popisován jako souboj, kdy se dva protivníci snaží navzájem udeřit pěstmi. Soupeři, jež proti sobě v zápase nastupují, by měli být zhruba podobného věku a stejné váhové kategorie [Gabriel 2016: 17]. Často tak musí boxeři podstupovat drastické diety, aby snížili svou váhu a splnili tak požadavky pro určitou váhovou kategorii, ve které chtějí zápasit. Děkanovský chápe boxerský zápas jako jistý příběh, který se odehrává před zraky diváků, jež zajímá především bezprostřední zážitek z emotivního zápasu [Děkanovský 2008: 94]. Sekot podotýká, že box funguje na principu použití síly a zastrašování, kterým se snaží boxer zvítězit, prohloubit prožitek diváků a získat si jistý zájem sponzorů [Sekot 2008: 124].

---

<sup>14</sup> Malý, Karel, Michal Vít. 2013. „Historie boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.fspmuni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/box/historie>

Box rozdělujeme na profesionální a amatérský, které rozlišujeme tak, že u amatérského boxu mají soupeři helmy a tílko, zatímco u profesionální boxují pouze v kratších a bez helmy. Rozdílnost je také v délce zápasu, kdy u amatérského boxu trvá souboj tři kola o třech minutách, zatímco profesionální může mít počet kol a délku jednoho kola jiný. Mezi jednotlivými koly je vždy přestávka dlouhá jednu minutu a každý boxer je povinen být při zápase chráněn. Chrániči jsou bandáže na ruce, rukavice, chránič zubů, suspensor, pro ženy chránič prsou a v případě amatérského boxu helma.<sup>15</sup>

Gabriel podotýká, že mezi nejdůležitější pohybové schopnosti boxera patří schopnost rychlé reakce, výbušnost, síla a koordinace. Je zde potřeba přesnost úderů, koordinace nohou a celkový soulad celého těla, tedy především rukou a nohou. Zápas se odehrává v provazy ohraničeném prostoru zvaném ring a rány by podle pravidel boxu měly mířit na soupeřův trup a hlavu [Gabriel 2016: 17-18]. Oproti jiným druhům boxu, jako je například kickbox nebo thajský box, se v klasickém boxu nesmí používat nohy. Soupeře tedy není možné kopat či podkopávat.

Cílem boxerského zápasu je projevit větší sílu a nadvládu vůči protivníkovi. Boxeři se navzájem zasahují pěstmi na povolená místa, kterými je horní polovina těla a hlava.<sup>16</sup> Cílem je co nejvíce a nejlépe trefit protivníka a získat tak potřebné body, dle kterých poté rozhodčí určí vítěze. Vítězství je však možné dosáhnout i díky knockoutu soupeře. Ke knockoutu dochází tehdy, kdy soupeř dostane ránu, která ho pošle k zemi. Rozhodčí následně boxera odpočítává 10 vteřin, a jestliže není schopen pokračovat, zápas je ukončen [Gabriel 2016: 17-18]. K ukončení knockoutem může dojít z důvodu vysílení, vážného zranění či bezvědomí. Rozlišujeme klasický knockout (KO) a technický knockout (TKO), ke kterému dochází tehdy, kdy sám rozhodčí zápas ukončí z důvodu, že podle něj není boxer schopen dál pokračovat.

Sekot zmiňuje souvislost boxu se sociálním prostředím, který je silně provázán s prostředím ghetta a jeho typicky mužskou pouliční kulturou [Sekot 2008: 35]. Box je často vyobrazován tak, že je vhodný pro mladé jedince ze slabších poměrů, kteří se díky boxování vymanili z jistých negativních vlivů ulice. Často se o boxu také hovoří jako o sportu pro chudé,

---

<sup>15</sup> Malý, Karel, Michal Vít. 2013. „Charakteristika boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.fsp.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/box/charakteristika>

<sup>16</sup> Ibid.

protože vznikl a byl populární především v chudinských čtvrtích mezi ekonomicky slabšími lidmi. Miňovský zmiňuje, že je box řazen mezi olympijské sporty, ale často se shledává s jistými předsudky společnosti, která box a obecně boxery vnímá především jako výtržníky, kteří konflikty sami vyhledávají jako způsob, jak se vypořádat se stresem. K této představě došlo poté, co někteří boxeři tento obrázek sami vytvořili a nadále tuto image rváče prezentovali. Ta však byla následně médií zobecněna a přiřazena ke každému boxerovi [Miňovský 2006: 8].

Miňovský taktéž vyvrací názor odpůrců boxu, kteří se domnívají, že boxerské zápasy vytváří v lidech agresi. Autor uvádí, že namísto vzbuzování agrese, lidé obdivují jejich schopnosti, kterými jsou kuráž, sebekontrola či zdatnost. Také poukazuje na pozitiva, jež přináší bojové sporty. Na trénincích dochází k tomu, že zde jedinec uvolní svou přebytečnou agresi a v běžném životě je tak klidnější, rozvážnější a schopen lépe ovládat své chování. Učí se sebeovládání, zvládání agresivity a stejně tak i možné důsledky použití síly v běžném životě. Přičemž čím náročnější trénink je, tím více se člověk zbavuje negativních pocitů a je fyzicky i psychicky odolnější. Člověk se také učí, jak se chovat vůči ostatním ve skupině a obecným pravidlům hry [Miňovský 2006: 9, 10]. Také Sekot poznamenává, že jsou tito jedinci boxem pozitivně ovlivněni ve svém dospívání a odvráceni tak od kriminality. Svou energii a volný čas věnují boxerské přípravě, čímž nacházejí pravidelný rytmus a smysl. Jedinec, který se s nasazením a pečlivostí věnuje boxu, je tak díky tomu izolován od negativních vlivů jeho vrstevníků, kteří svůj volný čas tráví bezvýslednými činnostmi [Sekot 2008: 35].

Miňovský zmiňuje studie, které poukázaly na skutečnost, že tři čtvrtiny dotazovaných chlapců věnujících se boxu, je z neúplných rodin. Většina těchto chlapců zároveň studuje na odborném učilišti a pouze malé procento je na střední škole. Autor však podotýká, že se nejedná o hloupé jedince, ale o mladíky, kteří nemají dostatečnou cílevědomost a chuť do učení. Dochází tak k tomu, že mají větší tendence a předpoklady k tomu, setkat se s negativními vlivy prostředí učilišť. Mohou se setkávat s různými druhy závislostí nebo se začleňovat mezi delikventy. Box se následně stává jistým způsobem vysvobození od těchto negativ. Chlapci věnují svůj volný čas smysluplné a cílevědomé činnosti, učí se určitému řádu, pravidlům hry a chování ve hře [Miňovský 2006: 10-11].

Někteří však box jako sport stále kritizují. V této souvislosti Miňovský uvádí, že má být box vnímán jako sport z toho důvodu, že než jdou soupeři do ringu, musí projít pečlivou

a náročnou přípravou, přičemž žádný trenér by do ringu nepustil boxera, který není na zápas dostatečně připraven [Miňovský 2006: 9]. Ve srovnání s jinými sporty je zde zcela stejný postup, který obsahuje náročnou přípravu, naučení jistých technik a způsobů, bez kterých by sportovec nemohl dosahovat žádných výsledků. Přičemž stejně jako u jiných sportů, jsou zde jasně daná pravidla, podle kterých má sport fungovat a být hodnocen.

Miňovský komentuje a srovnává sporty box a tenis, u kterých si všímá, že jestliže dojde k výtržnosti u tenisty, nejsou tak následně vnímání a zobečnění ostatní tenisté, nicméně jakmile dojde k výtržnosti v boxu, jsou tak všichni boxeři vnímání jako rváči, a to bez výjimky. Zdůvodňují si tak skutečnost, že rváči a box k sobě přirozeně patří [Miňovský 2006: 8]. Autor také zmiňuje sporty fotbal a box, u kterého poukazuje na skutečnost, že je box odjakživa považován za agresivní sport. Avšak při porovnání zápasu ve fotbale a boxu si lze povšimnout, že jsou boxerské zápasy vedeny na úrovni, kam lidé chodí společensky oblečení a vyjadřují pouze podporu vůči svému oblíbenci, nikoliv urážky vůči ostatním boxerům. Zatímco na fotbalových zápasech jsou výtržnosti a urážky zcela běžným úkazem [Miňovský 2006: 9-10].

## 1.4 Ženský box

V průběhu let jsou stereotypní představy o tom, kterým sportům by se ženy měly a neměly věnovat postupně prolomovány a je jim otevírán stále větší prostor ve sportování. Box je však jedním z nejméně kritizovaných a ženám odpíraných sportů.

Gabriel uvádí, že se ženskému boxu v České republice mohou ženy věnovat teprve až od roku 1994. V roce 2002 se konalo první mistrovství ČR v ženském boxu, a v roce 2012 v Londýně byl ženský box zařazen i do programu OH. Mezi naše úspěšné boxerky můžeme zařadit Šárku Stokláskovou, Renatu Veseckou, Evu Líškovou, Danuši Dilhofovou či mladší Martinu Schmoranzovou [Gabriel 2016: 16]. Předseda Mezinárodního olympijského výboru Jacques Rogge reagoval na zařazení ženského boxu do programu OH slovy: „*Bude to skvělý doplněk her.*“<sup>17</sup> Tato slova však nutí k zamyšlení a poukazují na typický pohled na ženy, jež jsou vnímány jako mužský doplněk, který plní pouze zábavnou roli. Působí tak druhořadě vůči ostatním sportům v programu OH.

---

<sup>17</sup> „Historie ženského boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.womenboxing.wbs.cz/Historie-zenskeho-boxu.html>

Do roku 2012, kdy byl ženský box přijat do programu OH, byly na olympiádě pouze dva druhy sportu, které byly výhradně mužské či ženské, a to mužský box a ženská moderní gymnastika. V případě mužské gymnastiky, který je provozován pouze v Japonsku, zde zájem o zařazení do OH prozatím není.<sup>18</sup> To může být ovlivněno i tím, že jde především o ženský princip, vyrovnat se mužům a dostat se na stejnou úroveň. Muži tuto potřebu nemají, což je pravděpodobně způsobeno více možnostmi, jež mají.

Vůbec poprvé se do ringu postavily dvě ženy v New Yorku roku 1876. V České republice to bylo v roce 1997 mezi Šárkou Stokláskovou a Ivanou Trojanovou. Podmínkou pro boxování žen je maximální možný věk 34 let. Vybavení boxerek je zcela stejné jako u mužů, jen navíc doplněné o chránič prsou.<sup>19</sup> Délka kol zápasu jsou pro ženy čtyři kola o dvou minutách a pro juniorky tři kola a dvou minutách.<sup>20</sup> U žen se však objevuje ten problém, kdy přestože se boxu věnuje poměrně dost žen, do ringu se jich odváží pouze malé procento a je obtížné pro ženu najít soupeřku.

Skutečnost, že byl ženský box zařazen mezi OH a měl by tak získat jisté uznání, však pro společnost neznamena, že ho i bude respektovat. Pohled na ženy boxerky je stále převážně negativní a jejich zájem o box okolím nepochopený. Například generální sekretář České boxerské asociace Jan Pavlík je zastáncem toho, že pro ženy existují vhodnější sporty než je box. Předseda Českého olympijského výboru zase vyjadřuje: „*Jde o jaksi příliš křečovitě a násilné naplňování hesel o rovnosti pohlaví a rovných příležitostí pro muže a ženy.*“<sup>21</sup> Taktéž mediálně není ženský box tolik atraktivní jako mužský. Je obecně nepřirozené a nelichotivé dívat se na dvě ženy, které se hlava nehlava perou. Jsou odjakživa vnímány jako křehká stvoření, jejichž role působí především v domácnosti. Měly by dbát o svůj zevnějšek, čemuž by měl odpovídat i jejich způsob života. Proto musí ženský box často čelit názorům společnosti, která vnímá box především jako mužský sport a pro ženy je z hlediska náročnosti a tvrdosti nevhodný. Tyto rysy patří obvykle k mužským znakům a je nepřirozené, aby takové znaky nesla žena. Překážky, kterým musí boxerky čelit, však nemusí přicházet pouze od široké

---

<sup>18</sup> „Historie ženského boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.womenboxing.wbs.cz/Historie-zenskeho-boxu.html>

<sup>19</sup> Ibid.

<sup>20</sup> Malý, Karel, Michal Vít. 2013. „Charakteristika boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/box/charakteristika>

<sup>21</sup> „Historie ženského boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.womenboxing.wbs.cz/Historie-zenskeho-boxu.html>

veřejnosti, nýbrž i z jejich blízkého okolí, které jejich zájem o box často nedokáže pochopit a přijmout.

## 2 Cíl práce a výzkumné otázky

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak se projevuje gender v případě boxu, a to s ohledem na ženy, které se tomuto sportu věnují. Dále zjišťuje, z jakých důvodů ženy vyhledávají a zapojují se do boxu, vzhledem k netypickému spojení ženy a boxu. Práce mimo jiné zjišťuje, zda se ženy boxerky setkávají s nějakými překážkami ze strany jejich nejbližšího okolí, a jak je vnímají samotní muži, jež se boxu věnují. V této návaznosti se bude snažit odpovědět na to, zda ženy a muži vnímají rozdíly v ženském a mužském boxu. V neposlední řadě zjišťuje přítomnost stereotypu o ryze mužském boxu.

Práce má za cíl zodpovědět tyto výzkumné otázky:

1. Jaké důvody vedou ženy k jejich zájmu věnovat se boxu?
2. Setkávají se ženy v případě jejich zájmu o box s nějakými překážkami? S jakými?
3. Vnímají ženy a muži věnující se boxu rozdíly mezi ženským a mužským boxem?
4. Platí pro box, že je ryze mužským sportem?

## 3 Populace a výběr vzorku

Cílovou skupinou byli ženy a muži, kteří se věnují boxu, bez ohledu na délku jejich působení v boxu a dosažené úspěchy. Respondenti pocházeli z různých měst, a nebyli tak členy pouze jednoho boxerského klubu, nýbrž různých, za účelem zjistit odlišnosti v přístupech, které se mohou v jednotlivých klubech objevovat. Věk zde taktéž nehrál roli, primární byly jejich zkušenosti s boxem a jeho prostředím, na které věk neměl vliv. Věk respondentů se pohyboval od 18 let do 36 let.

## 4 Výzkumná metoda

K získání požadovaných dat bylo využito kvalitativní metody v podobě polostrukturovaného rozhovoru. Hendl tuto metodu uvádí jako rozhovor pomocí návodu. Tazatel si připraví otázky a témata, které chce s respondentem probrat, avšak pořadí a formulace otázky vyplývá podle dané situace [Hendl 2005: 174]. Pro získání respondentů bylo využito metody sněhové koule. Nejprve bylo využito mých osobních kontaktů a tito respondenti mi následně poskytli kontakty na jejich přátele, s kterými na box dochází nebo znají z jiných tréninků. Celkem bylo uskutečněno devět rozhovorů, s pěti ženami a čtyřmi muži, jež se boxu věnují. Pro rozhovor byly již předpřipraveny okruhy témat, kterými jsem se chtěla zabývat,

avšak otázky byly formulovány až v průběhu rozhovoru. Mnoho otázek taktéž vyplynulo v návaznosti na odpovědích respondentů.

## **5 Sběr a zpracování získaných dat**

Data byla sesbírána v průběhu měsíců února až dubna 2019. Téměř všechny rozhovory, výjimkou jednoho, který proběhl v městské knihovně, probíhaly v neutrálním klidném prostředí kaváren a byly předem domluveny. Všechny rozhovory byly nahrávané na diktafon v mém mobilním telefonu. Každého respondenta jsem se na začátku rozhovoru dotázala, zda s nahráváním souhlasí, přičemž všichni respondenti souhlasili. Provedené rozhovory trvaly okolo tři čtvrtě hodiny a nejdelší trval hodinu a čtvrt. Vzhledem k tomu, že byly všichni respondenti mladí, probíhaly rozhovory v přátelské atmosféře a až na jednu respondentku, jsem si se všemi tykala. Respondenti otázkám rozuměli a v případě nejasností jsem jim svůj dotaz upřesnila. Taktéž neměli problém zodpovědět veškeré otázky, včetně osobních vztahů v jejich rodině. Některé podstatné informace jsem se však dozvěděla až po skončení rozhovoru, kdy jsme si nezávazně povídali a respondenti se tak více otevřeli.

Vždy po uskutečněném rozhovoru proběhla doslovná transkripce získaných dat. U jednoho rozhovoru však muselo dojít k očištění dat, z důvodu, že se respondentka hojně vyjadřovala k oblastem, které se však tématu netýkaly. Přepsané rozhovory byly následně vloženy do programu MAXQDA, v kterém byl primárně na základě scénáře k rozhovorům vytvořen kódovník. Některé kódy byly vytvořeny v průběhu kódování, aby vhodně vystihly charakter odpovědi. Do kódovníku byly přiřazeny příslušné kódy vybrané z odpovědí respondentů a dle vzniklých kódů byla následně data porovnána a zpracována.

## **6 Výsledky**

### **6.1 Ženy v boxu**

První část zjištěných výsledků je zaměřena na ženy věnující se boxu a jejich celkový přístup k tomuto sportu a jeho vnímání.

První výzkumnou otázkou, jež jsem si kladla bylo, jaké důvody vedou ženy k jejich zájmu věnovat se boxu. Tuto otázku jsem pokládala z toho důvodu, že je z hlediska určitých stereotypů ve společnosti neobvyklé, jak uvádí Sekot v kapitole 1.1.1, aby se žena, křehké a něžné pohlaví, která by se měla věnovat zájmům jí vhodným, věnovala tak drsnému a náročnému sportu, kterým je box. Většina respondentek uvádí, že jejich zájem o box pramení především z jejich potřeby se vybit, vymlátit a ponechat na tréninku veškerou agresivitu



a starosti, jež se u nich v průběhu dne vytvoří. Box vnímají jako jakýkoliv jiný sport, přičemž poukazují na to, že stejně tak, jako chodí lidé rádi běhat, ony rády boxují. Jedna z respondentek zmiňuje, že v boxu našla sport pro ní vhodný, v kterém může realizovat své tělesné předpoklady. *„Já nejsem holka, která by si šla zaběhat, já radši jdu a nějak posiluju. Dřív jsem posilovala a bylo to v tom, že jsem to mohla konečně i využít, že jsem neměla jenom sílu, ale tu sílu jsem mohla i nějakým způsobem použít.“* Respondentky taktéž pozitivně hodnotí kolektiv, který na trénincích mají a uvádí, že mezi nimi funguje určitý respekt a porozumění, kterému se jim v běžném životě často dostávat nemusí.

Zjišťovala jsem, jaká byla jejich minulost, co předcházelo tomu, než se začaly věnovat boxu a zda může být jejich záliba v boxu způsobená i minulostí a zkušenostmi jež mají. Jedna z respondentek zmiňuje, že se již v dětství se svým otcem formou hry často prali a trávila spoustu času především v chlapeckém kolektivu, kde se taktéž prali. Je tak zcela zjevné, že se u ní již v dětství utvářely určité předpoklady k tomu, věnovat se boxu. Další respondentka uvádí, že měla divočejší mládí, chodila často do hospody, na fotbaly a punk rock. Trávila hodně času v prostředí, kde se často objevují konflikty, v důsledku čehož k tomuto prostředí, ačkoliv jsou v boxu tyto „konflikty“ pouze hrané, tíhla i nadále. Další dotazovaná zmiňuje, že ji ve 13 letech zemřela matka, a otec se o ni a její sestru příliš nestaral. Musela se tak naučit být schopná postarat se sama o sebe, což vyvrcholilo k tomu, že odešla z domova. Následně se začala věnovat boxu, v kterém našla jistý smysl a podle mého názoru i způsob, jakým nabýt sebevědomí a jistoty, že se o sebe postará. Další respondentka uvádí, že žije pouze s matkou, která je však pracovní velmi vyčerpána, v důsledku čehož má respondentka mnoho volného času, který není autoritou nijak usměrňován. Trávila mnoho času s problémovou partou, která dělala samé problémy a často se mezi sebou prali, což v ní vyvolalo touhu do této party zapadnout a podobat se jim.

Je k zamyšlení, že téměř všechny respondentky uvádí, že v minulosti měly, či stále mají problematický vztah se svým otcem, přičemž v něm mnohdy figurovalo i domácí násilí. Může zde tak platit určitá propojenost ve smyslu, že se tyto ženy prostřednictvím boxu snaží naučit něčemu, čím si v dětství procházely a osvojit si tak techniky, které mohou využít v případě, že by se tato situace měla znovu opakovat. S tímto souvisí skutečnost, kdy jedna z respondentek zmiňuje, že se již od mala věnuje různým bojovým sportům. Zajímalo mne, čím je tato okolnost způsobená, že se již v malé dívce rozvine potřeba věnovat se bojovým sportům, namísto

typických dívčích zálib. I ona však uvedla, že se v dětství setkala s domácím násilím ze strany otce a v této návaznosti jsem si tyto aspekty propojila.

Taktéž mne zajímalo, jaká očekávání od boxu měly. Některé uvádí, že neměly očekávání vůbec žádné a proto je pak příjemně překvapilo, když zjistily, že je tento sport naplňuje. Také podotýkají, že byly před prvním tréninkem nervózní z toho, co je čeká a jak je přijme kolektiv. Jedna z respondentek byla na prvním tréninku jako jediná žena a muži, kteří tam docházeli již déle, se na ní zpočátku dívali skrz prsty z toho důvodu, že se právě ona chce věnovat boxu. Zajímavostí je, že se jedna respondentka z počátku boxu vůbec věnovat nechtěla a byla toho názoru, že se pro ni, jakožto ženu, tento sport příliš nehodí. Zde je tak možné si povšimnout toho, že je tento typický názor, že se box pro ženu nehodí, často zakořeněn i v samotných ženách.

Dále jsem zjišťovala, o čem je podle žen box. Okolí box často vnímá zcela jiným způsobem, než ho vnímají samotní jedinci, kteří se boxu věnují. Mnoho lidí může vnímat box jako sport, který je pouze o bezhlavém mlácení do pytle či soupeře, a na tréninku je možné očekávat pouze kluky či muže s příliš velkým sebevědomím, kteří se jenom mlátí. To přiznává i jedna z respondentek, že si box právě takto představovala. *„Já jsem třeba měla za to, že tam budou takový ty blbečci, co se jenom mlátěj a hrozně mě to překvapilo..., protože všichni měli vysokou školu a zvlášť na tom boxu, ty trenéři nebo starší chlapi, co si tam jdou zabouchat, jsou všechno doktoři nebo právníci.“* Tento dojem respondentky dokazuje, že ve společnosti platí určité nálepky, které lidem třeba i v rámci jejich profese přisuzujeme, v důsledku čehož nás může jejich jednání překvapit, jestliže je jiné, než bychom očekávali. Dotazované nicméně zmiňují, že se jedná o sport, který je fyzicky i psychicky velmi náročný a jestliže očekáváte na tréninku hloupé lidi, kteří se jenom perou a nemají žádné cíle, pak jste na omylu. Box je sport, u kterého je potřeba přemýšlet a principem není používat za každou cenu sílu, nýbrž naučit se techniky boxu, načíst si soupeře a zjistit jeho slabé stránky. Boxer se musí stoprocentně soustředit, a jestliže jenom na chvíli zaváhá, končí na zemi. Zápasení v boxu je velmi psychicky náročné jak v samotném zápase, kdy je na jedince vyvíjen obrovský tlak, tak i před zápasem, kdy je potřeba splnit určitou váhovou kategorii a razantně si hlídat svůj jídelníček. Tréninky a obecně atmosféra na trénincích je v přátelském duchu a člověk se dlouho učí pouze údery, díky čemuž je zde viditelný i určitý seberozvoj, když na sobě usilovně pracuje. Zároveň je box velmi férovým sportem, protože zde není žádný prostor podvádět a každý váš krok je vidět.

Taktéž jsem zjišťovala, jakou funkci pro ženu plní sport a především box. Respondentky vnímají sport jako prioritní a nenahraditelnou součást jejich života. Jedna z dotazovaných vnímá sport jako: „*Úplně nejdůležitější věc v životě a říkám to vždycky, mám to i v životopise, že všechno tomu sportu budu vždycky přizpůsobovat.*“ Vnímají ho v souvislosti ze zdravím, jako neodmyslitelnou součást toho, aby byly zdravé, a neopomínají ani na výchovnou funkci sportu. „*... má výchovnou funkci, určitě i pro děti, ukáže ti různé hodnoty života, brát ohled na druhý lidi, pile, respekt k určitým věcem, proto svojí dceru vedu ke sportu a doufám, že se tomu bude věnovat. Je to něco, co do života patří.*“ Mimo to vnímají sport jako způsob, jakým se zbaví negativních myšlenek a dostavuje se u nich uvolnění. Učí se překonávat své hranice a tomu, že bez dřiny nelze dosáhnout výsledků, a to jak ve sportu, tak i v životě. Zároveň je způsobem, jakým navazovat nové vztahy, seznamovat se s novými lidmi a trávit čas v dobrém kolektivu.

Box pro ně plní úlohu především v tom smyslu, že si u něj odpočinou, vybijí stres a v jejich osobním životě se poté tolik nedostávají do konfliktu. Veškeré negativní věci ponechají na tréninku a domů se vrací klidné, plné nových zkušeností. Znamená pro ně něco, v čem umí chodit, co je jim známé a v čem jsou si jisté. Jistotu jim také dodávají ve smyslu pocitu bezpečí, že by se dokázaly v případně nebezpečí ubránit. Jedna respondentka zmiňuje, že ji box dodává sebevědomí a naučil ji, že pokud nejde o život, nejde vlastně o nic. „*Že můžeš říct cokoli na hlas a buď to ty lidi vezmou, nebo ne, ale že se nepotřebuješ nikomu zavděčit.*“ Respondentku učí nejen samotný sport novým hodnotám, ale také trenér, který se pro ni stal určitým vzorem. „*... to je takovej člověk, kterej si tě dost vychová a ... všechno, co si myslí, tak ti prostě vpálí, ... on si hned od začátku určí jasně priority, mantinely, a všichni ostatní je buďto respektujou, anebo nerespektuješ, odejdi. Takže třeba i tohle se snažím aplikovat i já ve svém životě na všechny okolo, což jsem třeba dřív nedělala, neměla jsem koule na to říct, co si myslím nebo postavit se za to, když se mi něco nelíbilo...*“ Jestliže se dostane do konfliktu, ať už se svým nadřízeným či někým cizím, nebojí se říct svůj názor, postavit se za něj a prosadit se tak.

Snižuje se u nich také napětí a v případě, že nedochází nějaký čas na tréninky, cítí toto napětí nejen ony, ale i jejich okolí. Jsou více impulzivní a nevybouřené, což se odráží i na jejich kvalitě spánku, kdy pocitují, že v sobě mají přebytek něčeho, co díky boxu nevybily a musí se to následně někde odrazit. Při pravidelných trénincích ze sebe vydají maximum a večer si jdou lehnout zcela vyčerpané, ale spokojené, že se prostřednictvím boxu zbavily všeho negativního. Jako další pozitivum vnímá jedna respondentka i to, že si především ženy díky boxu uvědomí, že nemusí být tím křehkým stvořením, za které je okolí považuje. „*... že si fakt uvědomí, že zvládnou všechno, že nejsou z cukru a dokážou se sami prosadit, za vším si stát, jsou tvrdší,*

*ráznější ... “ Dotazovaná zmiňuje, že stejně tak si díky boxu trénuje i svou psychiku. „ ... jak se učíš nebát se rány, tak úplně stejně ti to cvičí i tu psychiku. Uvědomit si v tý hlavě, že je to jenom rána, vždyť to bude jenom chvíli bolet, vždyť se mi nic nestane, když dostanu ránu, neumřu. “* Poukazuje také na to, že si tyto zkušenosti a poznatky přenáší do běžného života a mnoho situací ji tak usnadňuje. *„ ... před tím zápasem ten trenér pracuje s tvou hlavou a je to super, protože tě to naučí, že tak jak přemýšlíš před tím zápasem, tak přemýšlet v jakýkoliv situaci v životě, kdy se s něčím pereš, začne ti vysvětlovat, že ten druhý má přece úplně stejné podmínky, každý se bojí a začneš si to uvědomovat ... a už si v každé situaci pokládáš víc otázek – proč se bojím? co se mi může nejhoršího stát? ... “*

V souvislosti s jistotou, kterou jim box poskytuje, mne zajímalo, zda box vnímají spíše jako sport nebo sebeobranu a způsob, jakým se lze ubránit v případě nebezpečí. Respondentky box vnímají především jako sport, který jim však dává i něco navíc. *„ ... pro mě je to sport jako zábava, ale zároveň to není kulečník, kterej mi nic nedá, ale je to něco, co můžu využít v životě. “* Jedna respondentka zmiňuje, že by v případném nebezpečí využila spíše rychlý běh, namísto boxovacích úderů. Avšak dotazované uvádí, že jim box dodává zdravé sebevědomí a jistoty, že jsou v nebezpečí schopné nějaké obrany. Primárně se tak nevěnují boxu za účelem naučit se sebeobraně, ale vnímají ji jako jedno z významných pozitiv tohoto sportu.

Dále jsem zkoumala, zda v boxu spatřují nějakou výhodu oproti jiným sportům, kterým se například dříve věnovaly. Kromě výše zmíněné sebeobranu, vnímají výhodu boxu v tom smyslu, že je v něm potřeba větší soustředění než u jiných sportů. *„ ... na rozdíl od běhu, vy jdete běžet a přepnete na automat, honí se vám to všechno, co jste, jak jste ... ale když jdete na ten trénink, posloucháte ty techniky toho trenéra, soustředíte se na toho vašeho oponenta ... “* Taktéž v sobě pociťují vnitřní klid, kterému se jim u jiných sportů nedostávalo. Jestliže se poté dostanou do nějaké stresové situace, řeší ji s chladnou hlavou a nevyvolávají zbytečně rozpory. Respondentka srovnávala s boxem dobrovolné hasiče, kterým se věnovala dříve. Pozitivně hodnotí, že se oproti hasičům v boxu zaměřují na věci, které jsou opravdu podstatné, a zároveň se na každého jedince trenér zaměřuje rozdílně podle toho, v jaké je kondici a jaký přístup potřebuje. Také vnímá výhodu boxu v tom smyslu, že se jedná o individuální sport a úspěchy tak závisí pouze na samotném jedinci. *„ ... možná i to, že je tam člověk sám za sebe, není tažen tím týmem, že když se tomu chce věnovat profesionálně, tak je to na něm, jestli na sobě zamaká nebo ne. “*

Překvapilo mě, že jedna z respondentek příliš pozitivně vyjádřila svůj pohled na to, když dojde v zápase k tržnému zranění a boxerovi teče krev, slovy: „... *úplně nejlepší je, když teče krev, protože to k tomuhle sportu prostě patří.*“ Já osobně vnímám krev poměrně negativně, asi jako většina jiných žen a proto mě překvapilo, že se najdou i takové ženy, které krev v zápase přímo fascinuje. Ostatní respondentky však tuto skutečnost taktéž nevnímají negativně s tím názorem, že to k tomuto sportu patří. Mým názorem je, že je toto vnímání pouze důsledek jejich zapálení do tohoto sportu.

Také mne zajímalo, jaké pocity se u nich po trénincích či zápasech dostávají. Respondentky uvádí, že jsou po tréninku zcela bez stresu a uvolněné, a přestože jsou úplně vyčerpané, cítí jakési zadostiučinění a těší se na další trénink. Některé uvádí, že je na trénincích nejvíce baví právě tento pocit, který se u nich po trénincích dostává. „... *je to asi můj neoblíbenější pocit...vždycky, i když se mi nechce, nechce se mi nic dělat, tak vím, že minimálně tenhle pocit budu mít po tom tréninku a bude to za to stát...že půjdu domu s tím dobrým pocitem.*“

Další z výzkumných otázek, jež jsem si kladla, bylo, zda se ženy setkávají v případě jejich zájmu o box s nějakými překážkami. Respondentky uvádí, že je netěžší vyrovnat se s předsudky, které s tímto sportem souvisí, jak poukazuje i Miňovský v kapitole 1.3., a to nejenom u okolí, ale i u sebe samé. Ženy si tyto překážky mnohdy vytváří samy, když o boxu smýšlí úplně jinak, než jaký ve skutečnosti je, což v nich následně vzbuzuje obavy věnovat se tomuto sportu.

Jestliže se věnují boxu, okolí je poté nemusí vnímat vždy pozitivně. Problém zde může také nastat v případě partnerského vztahu. Muž často nemusí pochopit zájem ženy věnovat se boxu, nelíbí se jim a představují si takovou ženu, která se věnuje ženským sportům, je doma a vaří. Následně tak ženu nemusí podpořit a respondentka uvádí, že je lepší hledat si partnera, který má například podobné nebo stejné zájmy. U partnerů však velmi záleží na tom, jak vůbec box vnímají. Respondentky mají takové zkušenosti, že když měly přítele, který se boxu nevěnoval, nesl to špatně, snižovalo mu to jeho ego a necítil se vedle boxující ženy jako takový chlap, jakým by chtěl být. Zároveň se o svou partnerku bojí, přestože to nepřizná. Dotazovaná však uvádí, že je i jí samotné nepříjemné, když je k ní přistupováno jemně a partner ji příliš lituje. „*Mně třeba samotný to vadí, když je ten kluk takovej jako ‚a nebolí tě to?‘, když z tebe dělá něco hrozně křehkýho.*“ Další dotazovaná podotýká, že si z ní partner dělal z počátku

legraci, že se zrovna ona rozhodla věnovat boxu. Taktéž poukazují na předsudky, které okolí vůči boxerkám často mají. „*Tohle si myslím, že je trošku těžší, že když potkám někoho, kdo je mi sympatickejší, s kým je mi dobře...no víš já jsem taková a taková, mám doma pitbula a dělám takovýhle sporty, tak si hned myslí, že jsem hrozná ranařka a mají takový předsudky.*“

Pro některé byly překážkou i finance. Box se obecně nepovažuje za finančně náročný sport, avšak záleží, z jakých poměrů jedinec pochází. Jedna z respondentek uvádí, že při jejích začátcích chtěla být v boxu opravdu dobrá a docházela na soukromé hodiny, které byly výrazně dražší než běžný trénink. Mimo jiné záleží také na atmosféře, která na trénincích panuje, protože nemusí být vždy přátelská. Tuto zkušenost zmiňuje respondentka, která se na svém prvním tréninku setkala s lidmi, jež se vůči ní chovali arogantně, přičemž tím, že byla v kolektivu jediná žena, na sobě měla největší terč. Uznání si od nich získala až po dlouhé době, po jejím prvním zápasu, díky kterému pochopili, že box bere vážně. Tito boxeři se takto chovali ke všem nováčkům a byl to také důvod, kvůli čemu to mnoho lidí vzdalo.

Jedna respondentka podotýká, že muže být někdy překážkou i názor rodiny, které se její zájem o box mnohdy nemusí líbit. „*Pak samozřejmě rodina, protože táta ten moc nevěřil tomu, že u toho vydržím, protože jsem dřív dělala hodně sportů, u kterých jsem vydržela třeba jenom půl roku a máma, ta zas jako se hrozně bála, že se mi něco stane, že jsem její holčička a že se mi nesmí nic stát.*“ Další dotazovaná uvádí, že má známou, které matka box vyloženě zakázala, protože si to nepřeje a u jiné známé se zase projevil klasický názor, kdy si matka nemyslí, že jsou bojové sporty vhodné pro dívky.

Téměř všechny respondentky se setkaly s jistým nepochopením ze strany matky. Ty se o jejich „malé holčičky“ hodně bojí a nelíbí se jim, že by se jim mělo něco stát a někdo by jim měl ubližovat. Přičemž box jim vymlouvaly právě z toho důvodu, že se pro ženy nehodí, je nebezpečný a zničí si kvůli němu obličej. Všechny tyto názory však pramení pouze z toho, že si okolí box představuje jinak, než jaký ve skutečnosti je. Jedna respondentka se setkala s nepochopením od jejich vrstevnic, které se jí smály kvůli jejímu zapálení do boxu a tomu, že jí rostou svaly. Do té doby mezi nimi nebylo zvykem, aby měla dívka svaly. Může to být však i projevem dívčí závisti, kterou projevují zesměšňováním, že to, čeho je jiná dívka schopná, je vlastně divné. Postupem času si však rodina a blízké okolí na její zalíbení v boxu zvyklo a jde především o počáteční překonání předsudků o tomto sportu. Jedna z dotazovaných zmiňuje, jak na ni okolí reaguje poté, co se dozví, že se věnuje boxu. „*... kdykoliv se s nějakým seznámím a on se třeba dozví nebo vidí na facebooku fotky a dozví se, co dělám za sport, tak první věta úplně naprosto u každého člověka ,jé, tak to bych si měl dávat pozor, abych tě neurazil, abys*

*mě nezabila ‘... ‘ Boxerku tak svým způsobem snižují a sarkasticky poukazují na její zapojení do boxu. Pouze jediná respondentka se setkala s okamžitou podporou od její matky, a to z toho důvodu, že v minulosti zažila domácí násilí a tak vnímala jediné pozitivně, že se její dcera bude učit způsobu, jakým by se mohla v podobné situaci ubránit. Překážkou může být pro některé i to, že se ženy bojí o svůj vzhled obličeje a těla, které by jim mohl box zničit. Avšak když jsem se respondentek tázala, zda se tohoto negativa nebojí, uvedly, že tento aspekt vnímají jako součást boxu, s kterým se musí počítat, jestliže ho chtějí dělat.*

Co se týče tréninku, všechny respondentky uvádí, že jsou společné pro obě pohlaví. V případě sparingu (cvičný souboj) se nedělají žádné rozdíly a probíhají i namíchaně muž se ženou. Respondentkám to však vyhovuje a na tréninky čistě pro ženy by docházet nechtěly. Pochvalují si mužský kolektiv, který je pro ně mnohdy lepší než ženský. Rozdělené tréninky by podle jejich názoru vedly pouze k tomu, že by byly ženy i nadále v boxu vnímány jinak než muži a byl by vůči nim i odlišný přístup.

Další z výzkumných otázek bylo, zda ženy, věnující se tomuto sportu, vnímají rozdíly mezi ženským a mužským boxem. Respondentky vnímají, že zatímco jsou muži obecně považováni za lepší boxery, ženy jsou oproti mužům více agresivnější z toho důvodu, že se na rozdíl od mužů nemají kde vybit. U mužů jsou projevy agrese docela běžné, což u ženy není. *„... třeba kluci, ty se někde poperou venku, zařvou si. Holky takový nejsou, holky jsou spíš uzavřenější a v tomhle je to ta výhoda pro ty holky, že se mají, kde vybit.“* Jedna respondentka uvádí, že je pro ženy zápasení těžší z toho důvodu, že pokud chtějí zápasit a splnit tak určitou váhovou kategorii, shazování váhy je pro ně mnohem obtížnější než pro muže. *„... ti kluci mají těch 4-5 kilo lehce dole, oni jenom přestanou jíst hranolky a pít colu a hned shodí. A ta holka, zvlášť, když jsi starší, tak tím hůř se ti to shazuje, navíc ty holky víc zadržují vodu...třeba když máš dostat měsíčky, tak začneš zadržovat vodu, jsi opuchlá ...“* Při menstruaci jsou mimo jiné i citlivější a každou ránu cítí intenzivněji než obvykle. Výhodu mají muži i v síle, kdy přestože bude žena cvičit se stejnými váhami, muži budou mít sílu vždy větší. Tím, že se však tyto rozdíly nedělají a ženám se z těchto důvodů nijak neulevuje, je to pouze posune dál. *„...když jdeš do zápasu a přijdeš do styku s tou holčinou, která je zvyklá, že když potřebuje pauzu, tak si jí udělá, tak ty jsi oproti ní hrozně nabušená a snadno jí ‚smázneš‘. Takže je to i pro tebe výhoda, když se ty rozdíly nedělají.“*

Trenér mezi ženami a muži žádné rozdíly nedělá, přistupuje k nim zcela stejně, což lze však vnímat jako pozitivum i negativum. Jedna respondentka uvádí, že na jejím prvním tréninku byla v kolektivu jedinou ženou. „... *trenér mě nečekal, že přijdu a řekl jenom jo, tady jsou kluci, jsou teda pokročilý, jsou to zápasníci, ale běž a per se, jestli chceš trénovat s chlapama, tak musíš trénovat jako chlap'.*“ Zde se však svým způsobem projevuje předpoklad, že je box výhradně pro muže a jestliže se mu chce věnovat i žena, musí se jim podobat, jinak pro ni v boxu není místo. Respondentka tuto podmínku však vnímala pozitivně a zmiňuje, že ji pouze namotivovala k podávání výsledků. „*A v tu chvíli mě to hrozně hecllo, ... dokázat něco nejenom těm ostatním, těm chlapům, jakože my ženský prostě nejsme z cukru, ale i jako sama sobě...že zvládnou úplně všechno, co zvládnou ty chlapi, a i když mi řeknou tisíckrát, že to nezvládnou, tak půjdu a ukážu jim, že to zvládnou.*“

Čeho si však ženy všímají, je jiný přístup, který k nim muži mají. Jakmile dojde ke sparingu, muži jsou k ženám více opatrní, snaží se je šetřit, nedávat příliš velkou ránu a raději se nechají zmlátit, protože je jim nepříjemné uhdit ženu. Dodávají, že je to však o zvyku a tento přístup mají většinou nováčci, kteří v tomto souboji s ženou ještě neboxovali. Zajímavé je, že však samy ženy uvádí, že se jim lépe boxuje s mužem než s ženou. Přiznávají, že se i ony často bojí soupeřku uhdit, když jde o tento cvičný souboj a je pro ně lepší zápasit s mužem, protože mohou dát větší ránu a nezáleží jim na tom, zda mu ublíží nebo ne. „*Pak se to namíchá holka kluk spolu, což je pro mě lepší, že vím, že do toho kluka můžu dát větší ránu, nemusím se toho bát. U tý holky se toho trošku bojím, protože vím, že mám větší ránu a bojím se, že jí ublížím.*“ Také zmiňují, že jsou pro ně muži lepšími soupeři z toho důvodu, že jsou ženy agresivnější a zákeřnější. Zápas s muži je pro ně férovější, protože ženy používají navíc škrábání a táhání vlasů s tím argumentem, že to udělaly omylem.

Taktéž uvádí, že jsou za to, aby se jakékoliv rozdíly mezi ženami a muži nedělaly. Často se dočítají, že by se s ženami mělo jednat jemně, do ničeho je nenutit a nebýt na ně tvrdý, avšak zdůrazňují, že toto rozlišování vede pouze k tomu, že se samotné ženy začnou vnímat odlišně a považovat se za něco odlišného a křehkého, s čím by mělo i křehce zacházet, což bývá mnohdy důvodem, proč u toho spoustu žen nikdy nevydrží. „... *když v tom chceš být dobrá, tak musíš poslouchat rady trenéra, musíš dělat i to, do čeho se ti nechce. Vždycky tam budou ty dny, kdy se holkám i klukům nechce spárovat, běhat, cvičit. Ale prostě kdybys furt jenom poslouchala to svoje tělo, tak to nikam nedotáhneš.*“ Respondentky uvádí, že jedině za stejných podmínek pro muže a ženy, mohou ženy dosahovat úspěchů.



Obecné rozdělení sportů na mužské a ženské vnímají dotazované v pozitivním smyslu. „*Ta starší generace to rozděluje a rozdělovat to bude, ale ta doba jde dopředu a znám spoustu lidí, který ty relativně chlapský sporty, který začaly dělat ženy, tak to uvítají. Za poslední léta se ženy víc zapojily do těchto bojových věcí.*“ Zmiňují, že jde doba kupředu a s ní roste i více možností. „*... i ty ženský, jak už to vidí v televizi, tak si říkají, že to není až tak nereálný, a myslím si, že to je i tím, že ta společnost dneska je už připravená úplně na všechno...*“ Hranice tolerance se podle nich stále posouvá a lidé jsou schopni tolerovat čím dál víc. To však můžeme vnímat v pozitivním i negativním smyslu.

Další výzkumnou otázkou bylo, zda pro box platí, že je ryze mužským sportem a jak tento předpoklad ženy vnímají. Téměř všechny dotazované uvedly, že se s tímto předsudkem setkaly, ale jde pouze o subjektivní pohled. Jedna z respondentek zmiňuje, že se kvůli tomuto předsudku obávala názoru ostatních na to, že se chce věnovat sportu, který je výhradně pro muže. Poté, co však ostatní viděli, jak ji tento sport jde, ji začali naopak obdivovat, respektovat a veškeré předsudky zmizely. Další respondentka zmiňuje, že je tento předsudek způsoben naší kulturou a v jiných zemích jsou ženy v boxu vnímány úplně jinak. „*Myslím si zase třeba v nějakým jiným prostředí, v jiný zemi, třeba to je v pohodě. Ale v těch Čechách to není úplně jako známý nebo si lidi pod tím okamžitě představí tu krev a ten horor a co by se všechno mohlo a nemohlo stát.*“ Na tyto předsudky spojené s kulturou poukazují i Renzetti a Curran v kapitole 1.2.1. Dotazované zmiňují, že tento předsudek o mužském boxu není způsoben tím, že by ženy boxerky nebyly dobré, jako spíš tím, že jich příliš není. „*... je problém vůbec sehnat ženu do ringu jako soupeřku, protože tak čtvrtka holek, co chodí na box, se odváží do ringu, z té čtvrtky si to ještě několik rozmyslí a málokterá u toho zůstane, protože co si budeme povídat, holky se bojí třeba o obličej, tělo, chtějí se líbit a nechtějí si nechat zdevastovat obličej od nějaký holky.*“ Respondentky jsou toho názoru, že téměř každý sport nebyl původně vnímán jako ženský sport či pro ně vhodný, avšak v dnešní době máme už spoustu úspěšných sportovkyň, které jsou často i lepší než samotní muži. „*...je to jenom o tom, aby ty ženský prorazily, aby tam byla nějaká ženská, která jim ukázala, že to může dělat i ženská.*“ Další dotazovaná zmiňuje, že je tento názor předáván hlavně muži. Je toho názoru, že se tak snaží před ženami působit atraktivněji, že se věnují právě boxu, a svým způsobem chtějí znemožnit ženám, aby se tomuto sportu začaly věnovat a následně zjistily, že dokážou to samé, co muži a box ve finále není tak hrozný, jak si ho představovaly.

Dále mne zajímalo, zda je trénuje muž či žena a jestliže je trénoval vždy jen muž, by si dokázaly představit trénink pod vedením ženy. Všechny respondentky uvádí, že je trénuje muž, přičemž ani s ženou trenérkou by problém neměly. Zdůrazňují však, že by zde hrálo velkou roli přístup a povaha dané trenérky. „... *myslím si, že kdyby to byla trenérka, tak neříkám, že nebude tak přísná, asi by taky byla přísnější, ale zase ten chlap si dokáže získat lepší respekt u dětí než ta ženská, to je jako ve škole s učiteli.*“ Další dotazovaná zmiňuje, že pro ni žena není autoritou a trenérku by asi nechtěla. „... *já třeba vím, že ani šéfkou jako ženskou nad sebou moc nesnesu. Ženská pro mě asi není úplně autoritou, ale musím říct, že ani chlap pro mě není vždycky autoritou ...*“ Zároveň však uvedla, že je sama trenérkou a proto mne zajímalo, zda jí jako ženu ostatní respektují. Na to však odpověděla, že neví, ale vzhledem k tomu, že se jí na lekce lidé opakovaně vrací, by usoudila, že nejspíš ano. Taktéž dodala, že jsou pro ni u trenéra stěžejní jeho úspěchy a to, že něco dokázal a byl tak pro ni přirozenou autoritou, nikoliv vynucenou. Na druhou stranu se již setkala s trenéry muži, kteří i když byli starší a dobří, tak se jí pod nimi netrénovalo dobře. Jiná respondentka zase uvedla, že zná i ty ženy trenérky, které jsou mnohem ráznější a přísnější, než muži. Žena by však podle jedné respondentky měla trénovat spíše děti či začátečníky, pro které může být autoritou, přičemž od muže je trénink vnímán vždy jinak.

Ve spojení ženy a boxu je určitým předpokladem, že taková žena ponese rysy, které by mohly o její zálibě v boxu vypovídat. Před prvotním setkáním s každou respondentkou jsem uvažovala, zda bude možné si povšimnout, že se takovému sportu dotazovaná věnuje či nikoliv. Předpokládala jsem, že by se tvrdost, kterou projevuje v boxu, mohla projevit i v jejím vzhledu či vyjadřování. Na žádné respondentce však nebylo zprvu poznat, že by se boxu měla věnovat. Pouze u jedné jsem si všimla potetovaných rukou, které mohou o její tvrdosti svým způsobem vypovídat. V dnešní době jde však o běžnou záležitost, jejíž motivace může být odlišná. Vyjadřování žen bylo jemné a ženské, což ve mne chvílemi probouzelo dojem, že mi k nim, vzhledem k jejich chování, tento sport vůbec neodpovídá. Bylo pro mne poté velkým překvapením, když mi jedna z drobnějších respondentek vyprávěla o turnajích, na kterých soupeří s muži, nad kterými často i vyhrává.

Tuto domněnku o ženách boxerkách, jež mohou být často považovány za „mužatky“, tak mohu s jistotou vyvrátit. Respondentky dokazují, že jejich záliba v boxu nemusí nutně ovlivnit jejich ženskost a následnou přitažlivost, jestliže to samy nechtějí.

## 6.2 Muži v boxu

Druhá část výsledků je zaměřena na muže boxery, jejich přístup k boxu a vnímání žen boxerek. Některé odpovědi, jež byly pokládány i ženám, jsem s odpověďmi žen porovnála, abych zjistila, zda se v názorech shodují, nebo zde platí odlišnosti ve vztahu k pohlaví.

Jednou z otázek, jež jsem pokládala i ženám, bylo, jaké důvody vedou muže k jejich zájmu o box, přičemž mne zajímalo, zda se jejich důvody shodují nebo jsou zcela odlišné. Respondenti uvádí, že je pro ně stěžejní postarat se sám o sebe a v boxu spatřovali způsob, jakým toho dosáhnout. Jejich motivací bylo ubránit sám sebe, přestože zmiňují, že box není sportem, který by se člověk primárně učil za účelem ubránit se v případném konfliktu. Dotazovaní podotýkají, že je k jejich zájmu o box částečně přiměla i dnešní nevyzpytatelná doba. *„Začal jsem boxovat, jak už jsem řekl, z hlediska toho, že jsem se chtěl zdokonalit v sebeobraně, protože tahle doba je taková, že člověk neví, co se může stát a co se týče toho, že třeba jednou budu mít rodinu, tak bych chtěl být takovej víc sebevědomější a jistější ...“* Další respondenti naopak uvádí, že je k boxu nevedly žádné důvody, ale box si vyzkoušeli proto, že je k němu přivedli jejich známí, načež je začal bavit a začali docházet pravidelně. Jeden respondent zmiňuje, že ho již v dětství bavilo sledovat akční filmy, v kterých se často zápasilo a následně si tak tyto praktiky chtěl vyzkoušet i on. Důvody vedoucí muže a ženy k jejich zájmu o boxu jsou tak zcela rozdílné. Ženy si vybírají box za účelem vybití a uvolnění, zatímco muži za účelem získání jistoty v případě nebezpečí.

V této souvislosti mne zajímalo, zda vnímají box jako sport nebo případný způsob sebeobrany. Všichni respondenti uvádí, že je pro ně box spíše sport, avšak jeho techniky se dají využít i jako sebeobrana. *„... tak jde o to, že ten sport se dá využít i v reálném životě, že to je prostě něco úplně jinýho než třeba fotbal...protože jít si kopat na ulici, to ti k ničemu nebude, ale prostě ten box můžeš brát jako koníček, můžeš to brát jako sebeobranu a já to prostě beru jako obojí.“* Jeden z respondentů je toho názoru, že je box, jakožto surový sport, užitečnější než jakákoliv sebeobrana, jako je například kravmaga. *„... To jsou surový techniky no, není to o tom, že čekáš, až ten frajer udělá tohle, ty mu tu ruky chytneš a přehodíš. Tohle je surová technika, která většinou závisí na to, že ty začneš něco dělat ...“* Dodává však, že je tento způsob obrany nebezpečnější a může tím někomu vážně ublížit. Jiný respondent naopak podotýká, že jsou podle něj jakékoliv konflikty zbytečné a přestože by byl schopen rány, raději se ji vyhýbá. *„... Podle mě není dobrý boxovat bez rukavic. Když už se chce někdo prát, tak by si měl vzít rukavice a jít mezi provazy.“*

Dále mne zajímalo, jak muži vnímají box, o čem podle nich je, a zda se liší od předchozích odpovědí žen. Respondenti zmiňují, že je o box především o individuálním přístupu konkrétního boxera, jakým způsobem box přijme a bude ho využívat. „*Můžete k tomu přistoupit tak, že jste boxer, kterej do toho jde hlava nehlava, a krom pár technik se to snažíte umlátit silou. Anebo k tomu můžete přistoupit chytrostí a můžete přemýšlet o tom soupeři ...*“ Respondenti se shodují s ženami, a zmiňují, že box není jen o bezhlavém mlácení, jak si mnoho lidí myslí, ale jde o taktický sport, u kterého musí přemýšlet. „*... dneska ty boxeři mají ty tréninky komplexnější, ... tak ten člověk musí mít v tý hlavě něco víc než většina boxerů a jenom ti jsou pak samozřejmě úspěšní ...*“

Boxem rozumí pěstní souboj jeden na jednoho, který probíhá v rukavicích a cílem je co nejvíce a nejlépe trefit soupeře tak, abych nebyl udeřen já. Nejde však pouze o to, naučit se díky boxu dávat ránu, jak uvádí jeden dotazovaný: „*... box není tolik o tom, umět rány rozdat, ale získat i sebevědomí a z určitých situací vybruslit, aniž bych ten box musel použít a spíš je to o tom vnitřním pocitu toho člověka, že je pro něj menší problém jít třeba sám domu a nebojí se tolik, protože věří sám v sebe.*“ Poukazují také na to, že je box i o mentální stránce, na kterou se v přípravě klade stejný důraz, jako na fyzickou. Je zde potřeba velká trpělivost, disciplína a vydržet nápor a tlak, který je na vás kladen. Jeden respondent uvádí, že je box nejen individuální, ale i týmový sport. V zápasu nefiguruje pouze boxer, ale přítomen je i trenér a pomocník trenéra. „*... hodně jsi závislej na něm...psychicky, fyzicky. Protože ty chceš trénovat a když trénuješ pod ním, tak nepřemýšlíš. On ti něco řekne, ty to děláš, což znamená, že když ti něco řekne špatně a ty to děláš, tak je to jeho chyba, ne tvoje.*“ Tedy to, jak je boxer dobrý, určují schopnosti a zkušenosti trenéra. Zápasník je tak určitou vizitkou trenéra, a jestliže je boxer špatný, není to jeho chyba, nýbrž trenéra.

Další dotazovaný poukazuje na to, že je box poměrně chudým sportem v tom smyslu, že příběhy známých boxerů začínají ve velmi chudých poměrech, v kterých žili. „*... pro ně ten box byl právě únik z toho světa, v kterým oni žili a byla to pro ně příležitost právě, jak se k těm penězům dostat.*“ Na tuto skutečnost poukazuje i Sekot v kapitole 1.2, který zmiňuje, že je právě box populární mezi jedinci z nižších vrstev.

Dále jsem se respondentů dotazovala, jakou funkci pro ně plní sport a poté konkrétně box. Sport vnímají jako způsob, jakým si mohou psychicky odpočinout. „*Sport je pro mě únikem od reality, kdy opravdu se soustředím jenom na to, co dělám, na to, co by mělo mému tělu prospět na jednu stranu a zároveň i můj hlavě, kdy opravdu vypínám u toho sportu a nemyslím na nic jinýho ...*“. Pozitivně vnímají i kolektiv, který se při sportu utváří a tráví tak

čas s lidmi se stejnými zájmy. Jeden z respondentů u sebe pociťuje i jistou změnu ve vztahu ke sportu, který se po škole a nástupu do práce změnil. „*Bral jsem to jako sport ke škole, kdy člověk prostě musí něco dělat. Až teď, když jsem začal makat, tak až teprve teď jsem si uvědomil, že mě to pořádně baví, že to je můj koníček a nedělám to pro nikoho, jenom pro sebe.*“ Pro jiného respondenta je sport náplní života, na co se může v případě pravidelných tréninků nebo závodů těšit.

Box pro ně funguje jako způsob, jakým si mohou odpočinout od starostí, které řeší v průběhu dne či týdne. Projevuje se zde větší uvolnění díky tomu, že je box velmi náročný sport a je při něm potřeba maximální soustředění. „*Jelikož tam hrozí docela zranění, takže proto ta hlava se víc soustředí čistě jenom na ten box a na každý úder zvlášť, proto je to u mě daleko víc uvolňující ...*“ Jiný z dotazovaných zmiňuje souvislost s dnešní dobou, ve které jim může box napomoci. „*... dnes a denně, když se člověk podívá půl hodinu na zprávy, tak má čím dál tím větší chuť zůstat doma a nikam nechodit. I box pro někoho může být právě takový to získání klidu sám v sobě, že nebude muset řešit, jestli v nějakém městě támhle se co stalo, ale soustředí se hlavně sám na sebe a ví, že když se něco stane, tak že bude připravenej.*“ Box je místem, kam si chodí vybit přebytečnou energii, avšak zdůrazňují, že nesmí docházet k tomu, aby si veškeré potlačované emoce vybíjeli na jiných boxerech, ale například na pytli. S ženami boxerkami se shodují v tom, a na tento význam poukazuje i Miňovský v kapitole 1.3, že box přináší určité snížení napětí, díky čemuž zvládají běžné situace v životě lépe než obvykle. „*... vím, že kdybych nechodil na ty tréninky a byl mnohem víc doma, tak bych se třeba i mnohem víc hádal kvůli tomu napětí ...*“

Dále mne zajímalo, zda spatřují v boxu výhodu oproti jiným sportům, kterým se například věnovali před boxem. Respondenti uvádí, že se oproti kolektivním sportům, jako je fotbal či hokej, musí boxer více soustředit, kontrolovat a není při zápase nikdo, kdo by jim pomohl či nahrál. „*V tom boxu se člověk, oproti například fotbalu, musí spolehnout sám na sebe, tam nemůžete něco podcenit, kdežto v týmovém a kolektivním sportu, jako je fotbal nebo hokej, tak tam když člověk v něčem zaváhá, tak ta chyba se tolik neprojeví. Ale třeba v tom boxu, tak i zaváhání znamená, že končíte na lopatkách a je konec.*“ Tohoto názoru jsou i ženy, s kterými se shodují v názoru, že jsou boxerské úspěchy závislé na samotném boxerovi. Velkou výhodou spatřují v tom, že jim box dodá kromě zábavy i něco života, co mohou, na rozdíl od kopání do míče, opravdu využít. Pro jednoho z respondentů, který se dříve věnoval hokeji, je výhoda v boxu i to, že si sám rozhoduje o tom, kdy a jak často bude na tréninky chodit, protože

v hokeji byl vázán smlouvou a o trénincích si rozhodovat nemohl. Dotazovaný také vnímá jako pozitivum, že už nejsou populární pouze sporty jako fotbal či hokej, ale přidávají se k nim i ty, které mohou člověku do života něčím přispět.

Mou další otázkou, kterou jsem respondentům pokládala stejně jako ženám, byla otázka, jak se cítí po boxu. Respondenti uvádí, že se cítí skvěle a na tréninku ponechají veškeré negativní emoce. „*Po trénincích u mě osobně je absolutně bez stresová doba, aniž bych musel přemýšlet nad něčím, něco řešit nebo cítil nějakou nerovnováhu v sobě. Naopak, člověk je vyklidněnej a zbytek večera po tom tréninku je absolutně v příjemným duchu, jak po těle, tak i v hlavě.*“ Na tréninku vybijí přebytečnou agresivitu, zbaví se stresu a fyzicky se zcela vyčerpají. Jeden z respondentů, který má pravidelné zápasy, uvádí, že se po zápase cítí na pokraji sil, psychicky vyčerpaný a jestliže vyhrál, tento stav trvá pouze chvíli a naopak při prohře se drží déle. Respondenti i respondentky jsou stejného názoru a lze tak usoudit, že se u boxerů dostávají stejné pocity bez ohledu na jejich pohlaví.

Dále mne zajímalo, jak jejich okolí reagovalo na jejich zapojení do boxu a zda byla u mužů tolerance vyšší než u žen, jak bych já osobně předpokládala. Tento předpoklad se mi však nepotvrdil a z odpovědí jsem se dozvěděla, že se nejen ženy, ale i muži, setkávají s prvotním nepochopením ze strany nejbližšího okolí. Někteří muži zmiňují, že se jejich rodičům zpočátku nelíbilo a neviděli žádný smysl v tom, nechat se od někoho mlátit. Po prvním zápase však změnili názor a box od té doby vnímají pozitivně. Opět se tu projevují předsudky a to, že si lidé box nějakým způsobem představují, z čehož si na něj poté dělají názor. Stejně jako u žen, se o muže bojí a nemají dobrý pocit z toho, že by je měl někdo jiný mlátit. Jeden z dotazovaných také poukazuje na to, jakým způsobem si lidé boxera mnohdy představují. „... *samozřejmě, že když někomu řekneš, že boxuješ, tak ten člověk si podvědomě řekne ,aha, tak možná je to jeden z těch bláznů, co do toho řežou‘.*“

Jeden z dotazovaných uvádí, že si dříve lidé představovali boxera jako muže, který má v hlavě prázdno a jedině, co umí, je okolo sebe mlátit pěstmi. Dnes se tento obrázek poměrně změnil v důsledku toho, že stále přibývá lidí, kteří se tomuto sportu věnují a následně se tak dostává lidem více do podvědomí a mohou se o něm dozvědět více než dříve. Co se týče respektu, respondenti jsou toho názoru, že jestliže v ostatních vzbuzují respekt, není to však proto, že boxují a ostatní tak zastrašují. „*Spíš maximálně respekt z toho, že ten člověk sportuje, věnuje se tomu, ale ne z negativního hlediska, že by se mohl bát nebo podobně.*“ Zmiňují, že jim box dodal odvalu a sebevědomí, které z nich ostatní vycítí a vnímají je poté jinak. Uznání

od okolí se tak objeví až poté, co si sám jedinec začne více věřit. Dodávají, že tato sebedůvěra napomáhá k tomu, že na určité věci reagují jinak, než dříve. Svým způsobem se také box stal i cestou, jakým navázat nové vztahy a získat na určité popularitě. „... *když se pak většina dozvěděla, že dělám box a všechno kolem, tak se mě pak ptají, kdy byl nebo kdy bude zápas a prostě je na nich vidět, že se snaží být víc kamarádi ...*“ Další dotazovaný je však zcela opačného názoru. „*No myslím si, že dneska ty bojový sporty dělá tolik lidí, že to není nic výjimečného. A hlavně je tolik lidí, který to dělají a který jsou v tom lepší ...*“ Zároveň uvádí, že je podle něj hloupé chlubit se tímto sportem a získávat si tak na respektu, protože to může vést pouze k vyprovokování ostatních. „... *pak ty lidi někteří soutěživý, kteří to ani nedělají, ale znají tě a chtějí si něco dokazovat, tak řeknou ,no, ty děláš box, tak se nám ukaž, co umíš ‘ a chtěli by vyvolávat různý konflikty ...*“

Dále jsem se dotazovala, co si muži myslí, že by mohlo být pro ženy v boxu překážkou. Jeden z respondentů je toho názoru, že by mohlo mít okolí problém s jejím zájmem o box z toho důvodu, že se v rámci zápasu objevují zdravotní rizika a následný strach o zdraví ženy. „... *ta starost o tu ženskou, zdravotní stránku tý ženy, že by tam prostě byla a bylo by to jedno z kritérium, proč by někdo řekl ,ne, neuznávám to‘ nebo prostě nechtěl by, aby ženy boxovaly.*“ I jiní respondenti jsou však toho názoru, že se žena může z počátku setkávat s negativními názory okolí, které její zájem o box nemusí pochopit a následně se jí bude snažit box rozmluvit s tím argumentem, že by se měla věnovat jiným, pro ženu vhodnějším sportům. Další překážkou pro ně může být to, jak je jiní boxeři vnímají a chovají se k nim. Jak bylo již zmíněno, mužům se často nelíbí, že by měli uhodit ženu. „... *ty holky už tam chodí s tím, že tu ránu dostanou a pak to berou takový ponižující, že si myslí, že jsou něco méně než ty kluci.*“ Někteří boxeři mohou ženu omezovat i tak, že s ní vyloženě odmítají soupeřit a jít do sparingu, ačkoliv mezi respondenty žádný takový není.

Jednou z výzkumných otázek bylo, zda muži, věnující se boxu, vnímají rozdíly mezi ženským a mužským boxem. Jeden z respondentů uvádí, že tyto rozdíly vnímá především v dynamice a síle, kterou mají muži lepší, s čímž souhlasí i samotné ženy, a zastává názor, že by z toho důvodu mohli mít muži problém s ženou v případě, že by s ní měli trénovat například sparing. „... *asi jedinej problém je ten, kdy v rámci nějakýho lehkýho sparingu boxujete se ženskou a tak člověk do toho nemůže jít až tak naplno jako se stejnou váhovou kategorií, když je to chlap.*“ Dále vnímají rozdíl v tom, kdyby se do ringu postavil muž a žena. „... *když dáte do ringu stejný váhový kategorie ženskou a chlapa, tak tam je to jasný, tam prostě ty chlapi*

*jsou agresivnější, tvrdší, mají větší sílu ...*“ Dodávají však, že to není způsobeno tím, že by ženy byly horší než muži, ale je to dáno genetikou. Zajímavé je, že jsou ženy zcela opačného názoru a je podle nich více agresivnější žena než muž, z toho důvodu, že se nemá kde vybit. Jde tak pouze o subjektivní pocit a názor.

V této souvislosti jsem dále zjišťovala, jak muži boxeři vůbec vnímají ženy, které boxují a s kterými se potkávají na trénincích. Žádný respondent nemá přímo problém s tím, že by se ženy věnovaly boxu a chodily s nimi na tréninky. Někteří však uvádí, že z jiných boxerů cítili jistou nespokojenost s tím, že mají tréninky s ženami. *„No myslím si, že jako ve vzduchu trochu tam visí něco takovýho, jako že úplně stoprocentně si nejsem jistej, že by byli spokojený s tím, že tam ty ženský jsou ...*“ Také si myslí, že je spousta lidí, kteří vnímají roli ženy ve společnosti jinde, než na boxu.

Respondenti však zmiňují, že se tento problém s ženami objevuje tehdy, jak již bylo zmíněno výše, když dojde na tréninku na sparingy a do dvojice se má postavit muž se ženou. Muži mají problém uhodit ženu, protože je to pro mě nepřírozené a již od dětství jsou vedeni k tomu, že by se dívky mlátit neměly. *„... když jsem začínal s boxem, tak jsem měl s těma holkama prostě problém, protože jsem odmala učenej, že se nemají mlátit holky. A když pak prostě najednou proti mě nějaká holka, že jí mám dát pěstí, tak jsem prostě vůbec nevěděl, co mám dělat ...*“ Bojí se, aby jí svou silou neublížili a tak se jí snaží dávat pouze lehké rány. Z odpovědi je však patrné, že šlo pouze o počáteční nejistotu. To poznamenávají i ženy, že jde pouze o zvyk a tyto nejistoty se objevují většinou jen u nováčků. Ženy boxerky však k tomuto přistupují úplně jinak. *„... ty holky, který to dělají, to vlastně berou úplně jinak. Ony tam prostě přijdou, protože vědí, že můžou dostat tu ránu.“* Pokud se muži bojí a odmítají ženu uhodit, mohou mít následně ženy pocit, že je muži shazují, přičemž ony samy se snaží v mužích vzbudit jistotu, že se nemají čeho bát a mohou jí dát stejnou ránu. Trenéři však žádné rozdíly nedělají, ženy nevnímají jako ženy, ale zápasníky, a sparing muž se ženou by měl probíhat úplně stejným způsobem, jako muž s mužem, a nelíbí se jim, pokud je tomu jinak a muži k ženám přistupují s opatrností.

Respondenti také zmiňují, že nemají problém s tím, že by se žena měla věnovat kondičnímu boxu, avšak jsou si dobře vědomi toho, že je typické vyobrazení žen zcela jinde, než s rukavicemi v boxerském ringu. Vnímají kladně, že si díky boxu zlepší kondici, naučí se bránit a celkově o sebe postarat. *„... už jsme trošku i dál jako společnost a jsou odvětví, at' ohledně zaměstnání nebo právě sportu, kde se to prostě prolíná poslední dobou čím dál tím víc, muži ženy.“* Většině se ale nelíbí to, že by se žena měla boxu věnovat profesionálně a přestala



by tak být tou ženou, kterou společnost a především muži, očekávají. Nepovažují zápasení pro ženy za ideální, z hlediska toho, že jim mlácení do obličeje příliš neprospívá. Také zmiňují, že nevnímají za nijak přitažlivé sledovat dvě ženy, jak se mlátí.

Zajímalo mne proto, zda vnímají rozdíl mezi ženou, co boxuje a neboxuje, nějaký rozdíl. Zda by podle nich kvůli boxování ztrácela na ženskosti či zaznamenali u žen nějakou proměnu v průběhu času, co s nimi na tréninky dochází. Jeden z respondentů poukazuje na to, že jsou ženy v boxu často vnímány jako muži z toho důvodu, že je box vnímán primárně jako mužský sport a tak jsou i ženy, jež se o box zajímají, takto vnímány. Co se týče proměn, jeden z dotazovaných zaznamenal takové proměny, kdy se ženám v průběhu měsíců, co docházely na tréninky, výrazně zvýšilo sebevědomí a začaly si sebou být jistější. „... *bylo vidět ta hlava, která byla dřív dole, kdy ta ženská se hledala v tom kolektivu lidí, kterej tam byl a kterej už byl nějakým způsobem mentálně nastavenej, tak ten progres tam nějakým směrem u tý ženský vidět byl.*“ Další respondent ani tak nezohledňuje to, zda žena dělá box či jiný sport, jako spíše to, že dělá vůbec nějaký sport. Je pro něj důležité, aby byla sportovní typ, a o jaký konkrétní sport se bude jednat, je nepodstatné. Jiní však ženy boxerky stále vnímají jako ženy, přičemž velmi záleží na tom, jak k boxu bude sama žena vůbec přistupovat a zda se bude v běžném životě chovat tak jako na tréninku, nebo vše na tréninku ponechá a v osobním životě bude zase manželkou a ženou, jakou by měla být. „*Tak to asi záleží na těch konkrétních ženách, jestli mají pořád stejný potřeby se o sebe starat anebo jestli jim jde vyloženě jenom o to být nejlepší a nestarat se už tolik o tu krásu a vzhled.*“ Na stále sílící význam krásy a vzhledu poukazuje i Sekot v kapitole 1.2.1.

Většina ale není toho názoru, že by ženám box vyloženě ubíral na ženskosti. „*Když ty holky dokážou přijít na ten trénink v podpatkách a odejít v podpatkách. To by se muselo změnit, kdyby tam chodily už v teplákách, s potítkama na rukách ...*“ Někteří jsou toho názoru, že při tréninku na ženskosti ztrácet trochu mohou, avšak v běžném životě budou opět těmi žádanými ženami. Podotýkají, že se na tréninku soustředí na zcela jiné věci a ženy nevnímají tak, že by o ně měli mít v tu chvíli zájem. Okolí na nich také často ani nemusí poznat, že se takovému sportu věnují, protože to na rozdíl od mužů nedávají tolik najevo. To vnímají jako výhodu, že by boxu mohly v případě nebezpečí využít a okolí by to nemuselo čekat. Jeden respondent má však zkušenost s takovými boxerkami, které boxem žijí a od muže by je okolí téměř nerozeznalo. „... *mám pár známých, který žijou jenom pro to a není tam skoro rozdíl chlap ženská. Prostě to neřeší, jsou s náma v šatně, jdou se s náma vysprchovat. Ani na ně pak už tak ani nekoukáš, už to neřešíš.*“

Také mne zajímalo, jak by vnímali skutečnost, že by se jejich partnerka měla věnovat boxu. Respondenti uvádí, že se jedná o individuální záležitost, ale oni sami by s tím problémem neměli a svou partnerku by v boxu podporovali. Svým způsobem to může být právě proto, že se sami boxu věnují, její zájem o box by pochopili a navíc by bylo velkým pozitivem, že mají společnou zálibu, která by je ještě více sblížila. Poukazují však na to, že by se muž musel nejprve vyrovnat s tím, že by trávila hodně času v převážně mužském kolektivu a občas dostala nepříjemnou ránu. „... *hlavně musí zkousnout to, že tam jsou samý chlapy a není to jenom on. Další věc je pak to, jestli mu bude vadit, že je ta holka mláčená.*“ Pozitivně by vnímali také to, že se o sebe dokáže více postarat a nemuseli by se o ni tolik strachovat. Jeden z respondentů však podotýká, že by zde hrálo velkou roli sebevědomí muže. „... *jsou chlapi, kteří by to mohli brát jako svoje vlastní ohrožení, to, že ta žena je nezávislá, kdy vlastně z ženy, která vlastně celou dobu je doma, stará se o domácnost, o děti, tak najednou je z ní sebevědomej člověk, kterej se věnuje sám sobě a ne každěj chlap se s tím dokáže vyrovnat.*“

Problém by mohl nastat i tehdy, jestliže by se její partner boxu nevěnoval. Zde se odpovědi mužů shodují s odpověďmi žen. Obě pohlaví jsou toho názoru, že by partnerovi, jež se boxu nevěnuje, mohlo být nepříjemné mít za partnerku boxerku. Muži by se mohli cítit méněcenní, přičemž jeden z respondentů zmínil, že z počátku musel čelit kousavým poznámkám okolí. „... *kluci říkali, že mě mlátí doma a dělali si z toho srandu ...*“, „... *taky říkali kluci, že spíš ona chrání mě ...*“. Respondenti také uvádí, že by se jim nelíbilo, kdyby zápasila, protože ženu stále vnímají jako něžné pohlaví, pro níž zapasení není vhodné.

Výzkumnou otázku, jež jsem si kladla a zjišťovala i mužů, bylo, zda je box ryze mužským sportem a jak tuto skutečnost vnímají. Respondenti uvádí, že toto vnímání záleží především na osobním nastavení člověka, přičemž dodávají, že se již setkali s takovými lidmi, kteří ženy v boxu odsuzují a mají tendence rozhodovat o tom, kam by žena měla patřit. Jeden z dotazovaných však tento názor nezastává a ženy v boxu vnímá kladně. „... *já si na druhou stranu myslím, že nikdo by neměl nikoho škatulkovat a neměl by mu bránit v jeho seberealizaci, ať je to, co je to. A zrovna si myslím, že ten box je jedna z věcí, která může ženě hodně pomoci, než jí uškodit ...*“ Respondenti pozitivně vnímají však jen ty ženy, které se boxu věnují pouze kondičně, avšak profesionální boxerky, které boxují často a mají hodně zápasů, už příliš kladně nevnímají.

Objevují se takové názory, že sice respondent box vnímá jako chlapský sport, ale s participací žen v boxu problém nemá. Jiný vnímá kladně, že se žena vůbec pozitivně zajímá o sport, přičemž konkrétně box ji může napomoci nejen ke zlepšení kondice, nýbrž i v rámci sebeobrany. Další dotazovaný uvádí, že tento předpoklad není o tom, že by se pro ženy box nehodil, jako spíše proto, že na box nejsou tolik fyzicky stavěné, jako muži, v důsledku čehož na box tolik žen nedochází a neboxují. „... *kluci udělají něco, co ty holky ne, jsou omezený určitýma věcmi a není to tak technický, nekouká se na to dobře. Navíc koukáš na ty holky, který se řežou...málokdo to bere.*“ V souvislosti s počtem žen, které se boxu věnují, se objevuje i ten názor, že právě kvůli tomu, že boxujících žen není tolik, jako mužů, nebudou mít takovou konkurenci a bude pro ně jednodušší se dostat na vyšší úroveň.

Dále mne zajímalo, zda dochází na společné tréninky i s ženami a jak vnímají trenéra či trenérku. Všichni dotazovaní uvádí, že mají tréninky společné, které jsou často nastavené tak, aby je zvládli všichni bez ohledu na to, zda dochází muži či ženy. Respondenti nemají problém s tím, že s nimi trénují ženy. Všichni také uvádí, že je trénuje muž, a proto mne zajímalo, zda by si dokázali představit trénink pod vedením ženy a jestli by ji respektovali stejně jako muže. Jeden z respondentů uvedl, že jde o záležitost mužského ega, zda by dokázal „zkousnout“, že ho vede žena, přičemž dodává, že on sám by s tím problém neměl. Taktéž podotýká, že pro něj není podstatné, zda se jedná o muže či ženu, ale rozhodují jiné kvality. Roli zde hraje však i to, jestli by měla žena trénovat muže, který se boxu věnuje pouze kondičně či profesionálně, a o jakou váhovou kategorii by se jednalo. „... *u vyšších váhových kategorií u chlapů v boxu, tak tam je potřeba, aby tam byl trošku někdo jinej než právě ženská, i když váhově nebo silově na tom může být stejně jako jinej trenér chlap ...*“ Další dotazovaný uvádí, že je pro něj podstatné, aby byla žena trenérka zkušenější, a jestliže toho bude umět víc, bude ji poslouchat. Rozdíly mezi mužem a ženou v trenérství vnímá v jejich ráznosti a přístupu. Je toho názoru, že si muž dokáže vybudovat větší autoritu než žena, a muži budou stále ti, co mají větší sílu. Respondenti uvádí a shodují se s ženami, že jsou pro ně stěžejní úspěchy, které za sebou trenérka má. „... *kdyby mě měla trénovat nějaká mistryně světa, tak to taky budu brát úplně jinak, než kdyby mě trénovala holka, která to dělá třeba jenom 3 roky.*“ Jeden respondent, který si vyzkoušel trénovat pod mužem i ženou, však zmínil odlišný způsob vnímání. „... *že jsem neměl extra respekt z ní. Je to ale něco jinýho, když na mě zakřičí ona a trenér.*“ V případě profesionální kariéry by respondenti taktéž preferovali muže. Jeden z respondentů zastává názor, že žena dokáže boxera připravit stejně dobře, jako muž, přičemž vnímá každého trenéra jako autoritu bez ohledu na to, jakého pohlaví je.

Dále mne zajímalo, zda na sociálních sítích sdílí svou boxerskou image a jestliže ano, tak za jakým účelem. Někteří respondenti nic takového nesdílí z toho důvodu, že si tolik nevěří a jsou toho názoru, že je mnoho lepších boxerů, kteří mohou své zkušenosti z boxu sdílet a napomoci tak jiným. Také zmiňují, že jedním z důvodů je také to, že by si to mohl někdo negativně vyložit a je pro ně tak lepší, aby se co nejméně vědělo, že se tomuto sportu věnují. Jiní respondenti však své záznamy či fotky z tréninku rádi sdílí a jejich důvody jsou zcela opačné. Pro někoho je to jeho součástí a stejně jako každý jiný, na sociálních sítích sdílí to, co ho baví. Jeden z důvodů jejich sdílení je i to, že si díky tomu vytváří u svého okolí určité sociální postavení. „... vyřeší to i spoustu problému třeba v nějakých šarvátkách, když tam pak přijde nějaký kámoš a řekne 'hele s tím bych si moc nezahrával, protože dělá box', tak si to ten druhý pak rozmyslí a vyřeší to spoustu takových situací, který by pak skončily pro toho druhého špatně.“ Uvádí, že si tím zvýší u ostatních respekt, bude o nich známo, že se tomuto sportu věnují, v důsledku čehož se s nimi ostatní raději nepustí do žádných konfliktů.

Zajímavostí je, že ani u mužů boxerů nebylo na první pohled možné usoudit, že se boxu věnují. Ani jejich chování, ani vzhled, neodpovídal předsudkům, které byly zmíněny výše, a podle kterých je boxer vyobrazen jako příliš sebevědomý muž, který využívá svou sílu jako způsob, jakým dosáhnout svých cílů. Mé zkušenosti s respondenty jsou takové, že o jejich zálibě nemusí nutně vypovídat jejich chování, pokud mají k boxu správný přístup. Jeden z respondentů byl drobnější, hubené postavy, u kterého bych usoudila, že nad ním musí větší soupeři zákonitě vyhrávat. Respondent má za sebou však mnoho úspěchů a výher a je tak důkazem, že box není pouze o síle a udělování co největších ran, ale o přemýšlení a správném načasování úderů.

## Závěr

Cílem práce bylo zjistit, jak se projevuje gender v případě boxu, a to s ohledem na ženy, které se tomuto sportu věnují. Tento cíl práce splnila a odpověděla na položené výzkumné otázky.

Box je sportem, jenž se často setkává s předsudky, které vznikají nejasnou představou o tom, o čem box ve skutečnosti je. S těmito předsudky a následnými překážkami se ženy setkávají v případě názoru rodiny, partnerů nebo známých na jejich zapojení do boxu. Především u matek se setkávají s jejich nepochopením, jaké důvody mohou vést jejich dcery právě k tomuto sportu, důsledkem čehož mají k boxu mnoho výhrad. S těmito překážkami se však nesetkávají pouze ženy, jak by se dalo předpokládat, nýbrž i muži, jejichž rodiny boxu neporozumí. Po proniknutí do světa boxu a jeho podstaty se tento názor většinou mění a jejich nejbližší okolí je v boxu podporuje.

Jistou překážkou pro ženy v boxu může být také přístup ostatních boxerů. Pro ty je z hlediska jejich výchovy nepříjemné ženu uhodit, čímž ji následně omezují v jejím rozvoji z důvodu odmítání s ženou boxovat.

Určité rozdělení sportů dle pohlaví ve společnosti stále platí, avšak ženy a muži se v jednotlivých sportech čím dál více prolínají a o žádném sportu nelze jasně tvrdit, zda je ryze mužský či ženský. To platí i pro box, do kterého se zapojuje stále více žen, díky čemuž jsou vnímány s vyšší tolerancí než tomu bývalo dříve, jak uvádí jedna z respondentek. „...*je to jenom o tom, aby ty ženský prorazily, aby tam byla nějaká ženská, která jim ukázala, že to může dělat i ženská.*“ Jedná se však především o subjektivní názor na ženy ve sportu a především názor na box. Z šetření vyplynulo, že jsou ženy jejich okolím vnímány kladně, a to z důvodu, že si žena díky boxu osvojí určité techniky sebeobrany, kterých lze využít v případném nebezpečí.

Jak podotýká Sekot, ženám se otevírá stále více možností ve sportování, čímž dochází ke zlepšení postavení žen ve společnosti a zvyšující se rovnost žen a mužů [Sekot 2008: 64].

Z provedeného výzkumu vyplývá, že důvody vedoucí ženy k boxování pramení především z jejich potřeby na trénincích uvolnit přebytečnou energii a agresivitu. Svou roli zde hraje však i jejich minulost a zkušenosti, kterými si prošly a které ovlivnily a pravděpodobně i způsobily jejich zájem o box. Přestože to samy jako důvod neuvedly, moje domněnka je taková, že jejich zkušenosti s domácím násilím a špatnými vztahy v rodině mohly vést k tomu,

že se u nich tato potřeba boxu vytvořila a následně v něm nachází způsob, jakým v sobě probudit vnitřní klid a jistotu.

Práce se věnovala tomu, zda muži a ženy věnující se tomuto sportu vnímají rozdíly v ženském a mužském boxu. Tyto rozdíly jsou záležitostí osobního vnímání boxu, přičemž z výsledků vyplynulo, že se ženy a muži v boxu vnímají zcela odlišně. Ženy nevnímají rozdíl v tom smyslu, že by byl ženský box vnímán méněcenně oproti mužskému, ale v náročnosti přípravy, kterou mají ženy těžší. Naopak muži tyto rozdíly vnímají v síle, kterou muži mají větší díky genetice. Ženy v boxu však muži respektují, boxerky nesnižují a v kondičním boxu je vnímají pozitivně díky sebeobraně, které se naučí. Na atraktivitě žena boxerka dle boxerů neztrácí, avšak významnou roli zde hraje, jestliže má žena boxerka potřebu se i nadále starat o svůj vzhled. Jejich zkušenosti jsou takové, že na ženách často nelze poznat, že se boxu věnují, přičemž tuto skutečnost potvrzují i já.

Práce dochází k závěru, že ve společnosti stále platí určitý stereotyp, díky kterému si lidé k jednotlivým sportům přiřazují nejenom muže nebo ženy, ale také určité charakteristiky. V případě boxu by se tak dalo očekávat, že se tomuto sportu budou věnovat lidé, jejichž tvrdé rysy a rázná povaha by o jejich zálibě v boxu vypovídala. Žádný z respondentů však tento předpoklad nepotvrdil a z jejich vzhledu či chování nebylo možné usoudit, že se tomuto sportu věnují.

Domnívám se, že by pro případ navazujícího šetření bylo účelné zkoumat, jak fungují stereotypy ve vnímání sportu z hlediska genderu, zvláště pak, zda a jakým způsobem tyto stereotypy brání rozvoji „ženského“ sportu a jak se s nimi ženy vyrovnávají. To je možné zvláště zkoumat v případě tzv. „ryze mužských“ sportů, ke kterým je doposud přiřazován také box. V neposlední řadě je otázkou, v čem a jak se liší různé druhy sportu z hlediska genderu, zda pro muže a ženy plní stejné nebo i odlišné funkce.

Ve vytvoření této práce spatřuji velký osobní přínos, který mi přinesl nejen studium literatury, nýbrž i vytvoření a zrealizování vlastního výzkumu, jež považuji za úspěšný.

# Seznam použitých zdrojů

## Literatura

- Děkanovský, Jan. 2008. *Sport, média a mýty*. 1. vyd. Praha: Dokořán.
- Fasting, Kari, Naděžda Knorre. 2005. *Ženy ve sportu v České republice*. Praha: Český olympijský výbor.
- Gabriel, Martin. 2016. *Box*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Grexa, Ján, Milena Strachová. 2011. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita.
- Hendl, Jan. 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2. vyd. Praha: Portál.
- Kvapilík, Josef. 1978. *Žena a sport*. Praha: Olympia.
- Miňovský, Filip. 2006. *Box*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Renzetti, C. M., D. J. Curran. 2003. *Ženy, muži a společnost*. Praha: Karolinum.
- Sekot, Aleš. 2008. *Sociologické problémy sportu*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Grada Publishing.
- Sekot, Aleš. 2013. *Sociologie sportu: aktuální problémy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita.
- Sekot, Aleš (ed.), Dušan Leška, Jozef Oborný, Vladimír Jůva. 2004. *Sociální dimenze sportu*. Brno: Masarykova univerzita.
- Slepičková, Irena. 2000. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum.
- Slepičková, Irena. 2007. *Sportovní organizace*. Praha: Karolinum.
- Valdrová, Jana. 2001. „K stereotypům a klišé v medializaci ženství.“ *Sociologický časopis* 37 (2): 183-206.

## Internetové zdroje

- Česká asociace vzdělávacích institucí, z.s. „Co je to gender.“ [online]. [cit. 27. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.cavi.cz/gender.html>
- Český statistický úřad. 2016. „Gender: Základní pojmy.“ [online]. [cit. 20. 3. 2019]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/gender/gender\\_pojmy](https://www.czso.cz/csu/gender/gender_pojmy)

Dovalil, Josef. 2009. „O společenském významu sportu.“ [online]. [cit. 30. 3. 2019].  
Dostupné z: <https://www.olympic.cz/clanek/560--o-spolecenskem-vyznamu-sportu>

„Historie ženského boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z:  
<http://www.womenboxing.wbs.cz/Historie-zenskeho-boxu.html>

Malý, Karel, Michal Vít. 2013. „Historie boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné z:  
<http://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/box/historie>

Malý, Karel, Michal Vít. 2013. „Charakteristika boxu.“ [online]. [cit. 28. 3. 2019]. Dostupné  
z: <http://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/box/charakteristika>

Olympic. „Members.“ [online]. [cit. 10. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.olympic.org/ioc-members-list>



## **Přílohy**

### **Příloha č. 1 – Scénář rozhovoru pro ženy**

#### Základní informace

- pověz mi něco o sobě, o tvém životě (kolik ti je, kde bydlíš, odkud pocházíš, studuješ/pracuješ a jaký obor/povolání, plány do budoucna v boxu)
- pověz mi něco o tvé rodině (kolik máš sourozenců, jsou rodiče spolu nebo rozvedení, jaké u doma panují vztahy)
- od kolika let a jak dlouho se boxu věnuješ (stále tě baví, uvažovala jsi o konci)
- boxu profesionální / rekreační (pokud rekreační, chtěla bys profesionálně)
- o čem je box

#### Začátky s boxem

- důvody pro box
- jak, od koho ses o něm dozvěděla
- čím tě zaujal, co tě na boxu přitahuje, láká
- první očekávání
- překážky (názory ze strany druhých)
- osobní nejistota (překonání sama sebe kvůli názorům druhým)

#### Reakce okolí

- očekávání
- reakce rodiny/přátel/přítele → a následná tvoje reakce (hádky, uznání jejich pravdy)
- nechala ses ovlivnit názory (začala jsi o tom pochybovat)

#### Jiné sporty

- sporty před boxem (důvod změny)
- výhoda boxu (v čem může být box lepší oproti jiným sportům)

#### Trénink

- znala jsi tam někoho (šla jsi tam už s někým známým)
- reakce ostatních na tvůj příchod (přijetí do party)
- současné vztahy
- společný / jen pro muže a ženy (k čemu se přikláníš)
- trenér muž / žena (pokud muž, chtěla bys ženu) → chtěla bys sama trénovat?
- jak probíhají (společný – probíhá pro kluky a holky jinak; v případě oddělených – liší se něčím od mužských)
- věková skupina na tréninku (pro jakou věkovou skupinu je vhodný)
- pocity po tréninku

#### Náročnost boxu

- časově / finančně (pro jakou společenskou vrstvu)

### Úloha sportu

- význam sportu (jakou plní funkci)
- význam boxu (funkce boxu)
  - snížení stresu, napětí
  - zvýšení respektu vůči tobě (více respektu od okolí díky boxu)
- box jako sport / způsob sebeobrany (dá se díky technikám z boxu ubránit v případě nebezpečí)
- popularita boxu (má vliv na tvé zapojení do boxu)
- souvislost se zvyšujícím se nebezpečím

### Stereotypy

- ženský box jako něco neobvyklého (box není typický ženský sport, jak to vnímáš? Je box jen pro muže?)
- žena nemůže dosahovat takových výsledků jako muž

### Gender a sport

- rozdělení mužských a ženských sportů (překážky)
- překážky ve sportování žen (jaké, setkala ses s nějakými – u sebe, u známých)
- doporučení boxu jiným ženám (proč, jaké věkové kategorii)
- znáš jiné ženy věnující se boxu (pokud ano, šla bys do toho, i kdybys je neznala? Pokud ne – čím to, že jsi do toho šla?)
- sledování boxu v tv, zápasy (pocity)
- míra identity s boxem – zveřejňování fotek, videí na soc. sítích (důvody)
- cíle do budoucna v boxu

## **Příloha č. 2 – Scénář rozhovoru pro muže**

### Základní informace

- pověz mi něco o sobě, o tvém životě (kolik ti je, kde bydlíš, odkud pocházíš, studuješ/pracuješ a jaký obor/povolání)
- pověz mi něco o tvé rodině (kolik máš sourozenců, jsou rodiče spolu nebo rozvedení, jaké u vás doma panují vztahy)
- jak dlouho se boxu věnuješ (stále tě baví, uvažoval jsi o konci)
- box profesionální / rekreační (pokud rekreační, chtěl bys profesionálně)
- o čem je box
- čím tě box zaujal, důvody boxu

### Pohled na ženy

- znáš ženy věnující se boxu
- pohled na boxující ženy
- zkušenost s odpůrcem ženského boxu (někdo v týmu, komu vadí → pochopení, proč by jim mohly vadit)
- co ženy na boxu přitahuje

### Tréninky

- společné / oddělené (k čemu se přikláníš)
  - společné – přijetí mezi sebe
- jak probíhají (společný – probíhá pro kluky a holky jinak; oddělený – liší se něčím od mužských)
- trenér muž / žena → muž – uměl by sis představit ženu; žena – jsi s ní spokojen
- věková skupina
- pocity po tréninku

### Náročnost boxu

- časově / finančně (pro jako společenskou vrstvu)

### Úloha sportu

- význam sportu (jakou plní funkci)
- význam boxu (funkce boxu)
  - snížení stresu, napětí
  - zvýšení respektu vůči tobě (více respektu od okolí díky boxu)
- box jako sport / způsob sebeobrany (dá se díky technikám z boxu ubránit v nebezpečí)
- popularita boxu (má to vliv na to, že děláš box)
- souvislost se zvyšujícím se nebezpečím

### Stereotypy

- rozdíl mezi ženou, co boxuje a ženou, co neboxuje
  - boxující žena ztrácí na ženskosti
- ženský box jako něco neobvyklého (vnímání, je box jen pro muže)
- žena nemůže dosahovat takových výsledků jako muž

### Role partnera

- boxující partnerka
  - klesá pocit ochránitele (postará se o sebe sama)
  - reakce na K.O. v zápase
  - strach o vzhled ženy

### Jiné sporty

- sporty před boxem (důvod změny)
- výhoda boxu (v čem může být box lepší oproti jiným sportům)

### Gender a sport

- rozdělení mužských a ženských sportů (překážky)
- překážky ve sportování žen (jaké, setkal ses s nějakými – u známých)
- sledování boxu v tv, zápasy (pocity)
- míra identity s boxem (zveřejňování fotek, videí na soc. sítích (důvody)

### **Příloha č. 3 – Ukázka rozhovoru**

**T: Ahoj**

R: Ahoj

**T: Souhlasíš s nahráváním rozhovoru?**

R: Ano, souhlasím s nahráváním rozhovoru.

**T: Tak já bych se na začátek zeptala, jestli bys mi o sobě něco pověděla?**

R: Tak o sobě...jako...

**T: Jako kolik ti je, kde bydlíš, zda studuješ nebo pracuješ?**

R: Tak je mi 21, jsem odsud z Hradce, nepřestěhovala jsem se, jsem odtud původně, vlastně celý život tady žiju. Studovala jsem vlastně takovej obor, který se s tímhle úplně neslučuje. Dělala jsem vlastně kosmetický služby, takže mě všichni měli za takovou tu jemnou panenku a asi v druháku jsem právě přešla na tyhle bojový sporty, protože kamarád mě na ně dostal...na první trénink. Všichni se mě právě vždycky ptají, jak jsem na to přišla nebo jak to vzniklo. A ve skutečnosti to bylo tak, že my jsme se úplně od dětství, co si pamatuju, tak jsme se s tátou furt rvali, formou hry, ale furt jsme se rvali. Pak když jsem třeba vyrůstala, tak jsem měla hodně kamarádů spíš kluků a furt jsme dělali takovýhle právě kraviny, že jsme se prali, furt jsme se nějak řezali, házeli venku. A pak jsem narazila na tohohle kamaráda a ten to dělal, tak říkal, jestli bych se přišla podívat na ten trénink jako, že by mě to mohlo bavit, přičemž já jsem teda odmítla nejdřív, že to určitě není nic pro mě.

**T: A řekla bys mi něco o tvé rodině? O sourozencích, jaké máte doma vztahy?**

R: Vlastně máma s tátou, ty se rozvedli, když mně bylo asi 6-7. Jako když mám být hodně otevřená, tak tam to bylo takový ostrý docela, protože táta si našel milenku. Táta to je takovej jakoby studenej čumák, moc jsme se nikdy spolu nemazlili nebo neřikali jsme si, že se máme rádi. Ale našel si milenku a v podstatě já jsem tam fungovala jako zástěrka. Milenka měla dceru, já jsem si s ní chodila hrát, ale ve skutečnosti to nebyl ten pravej důvod, proč jsme tam jezdili. Ale doma jsem to tak nějak nemohla říct a táhlo se to asi 2 roky takhle, až se pak máma s tátou rozvedli. Mám ještě jednu ségru teda, ta má jinýho tátu, takže ta to moc nepociťovala, je o 8 let starší. A vlastně když se rozvedli, tak jsme se odstěhovali s mámou i se ségrou sami na barák, sestra při první příležitosti zdrhla na intr a mamka ta byla v podstatě od rána do večera v práci...ve dvou pracích, aby na nás vydělala a dala trošku do kupy to bydlení. Takže já jsem měla vlastně, co jsem přišla ze školy, tak jsem měla úplně volný ruce dělat cokoli, takže žádná kontrola, kde jsi, mohla jsem fakt být na ulici, klidně i dva dny a prostě ona si skoro nevšimla.

**T: A myslíš, že to může mít nějakou souvislost s tím, že děláš box, že třeba ta máma neměla tolik času?**

R: Jako nemyslím si přímo s tím, že neměla tolik času...nebo možná jo, možná, že to s tím úzce souvisí, protože tím, že právě jsem lítala furt někde po venku a samozřejmě takový to zakázaný ovoce nás bavilo nejvíc, že jo...takže jsme dělali furt nějaký průsery. Já jsem se chytla party,

kteřá v podstatě žila tím, že jako hrozně fotbalový chuligáni a takový. A já jsem vlastně furt viděla to, jak se tam kluci mezi sebou mydlej a říkala jsem si, jak by bylo fajn, zapadnout do tý party a umět to, ne furt mít někoho za zadkem, kdo se o mě postará, ale umět to. Takže možná, že mě to pak taky trošku zlákaló k tomu, se něco naučit.

**T: A od kolika let, jak dlouho se boxu věnuješ?**

R: Od šestnácti, teď to bylo vlastně 5 let, v listopadu, takže to dělám šestým rokem a pátým rokem aktivně zápasím na turnajích.

**T: A pořád tě to baví?**

R: Čím dál tím víc.

**T: A neuvažovala jsi nikdy, že bys skončila?**

R: Ne, nikdy. Vlastně ani jednou asi jsem nezaváhala, že bych s tím úplně praštila, spíš právě všechno ostatní uzpůsobuju tomu, abych v tom mohla pokračovat. Že třeba když jsem měla práci, která měla dvanáctihodinový směny, což pro mě znamenalo, že půjdu třeba jenom 3x týdně na ten trénink, tak jsem radši změnila práci. To byl takovej hlavní aspekt, proč jsem přešla třeba na stresově náročnější práci. Jsem sice od pondělí do pátku v práci, ale pravidelně končím třeba ve 4, abych stíhala každý den ten trénink. Takže úplně všechno měním spíš tak. Kvůli tomu se třeba ani nemůžu odstěhovat, protože tady mám tu tělocvičnu, kam se strašně ráda vracím a mám tam ten svůj tým. Takže i když už jsem jako přemýšlela, že bych mohla bydlet jinde, měla bych tam už zařizenej barák za docela dobrý peníze, tak bych se stejně musela vracet.

**T: A o čem je vůbec podle tebe box?**

R: Box, takhle, přiznám se, že já dělám hlavně to MMA a dost i ten boj na zemi, takže čistě box taky dělám samozřejmě, ale většinou hlavně i s těma kopama, ne jenom s úderama. A o čem přesně je box...

**T: Kdybys ho měla třeba popsat někomu, kdo vůbec netuší, o co jde, tak jak bys ho popsala?**

R: Přímo jako v tělocvičně si vždycky děláme ze sebe děláme, jako takový ty zápasníci srandu, mezi sebou, že třeba ty boxeři, těm zemařům říkají, že je to teplej sport a tak. Já jim říkám, že je to takovej komunistickéj sport, ale zároveň podle mě si myslím, že ten box, ze všech bojových sportů, je takovej hrozně férovej...takovej elegantní, je to taková klasika. Není tam pořádně prostor jak toho člověka "zfaulovat", jak jako podvádět, že každá rána pod pás je prostě vidět, nemůžeš toho člověka kopnout na koule a říct, že jsi to udělal omylem. Nemůžeš ho šťouchnout do očí, jako třeba v MMA máš ty prstový rukavice, bez bambulí, tak prostě nemůžeš ho šťouchnout do očí a říct, že to byl omyl. Takže je to takovej férovej sport mně přijde, z těch všech sportů.

**T: A jaký je vlastně rozdíl, jak jsi říkala box a na zemi?**

R: Na zemi...jako v MMA v kleci, tak oni tam bojujous i na zemi, škrťí se, páčí se, tak třeba ta zem, jako jiujitsu, tak to je vlastně MMA, ale bez ran, jako úplně bez boxu...takže takový to

hození na zem, škrčení, páčení, dokud se soupeř nevzdá. Box je teda hodně o tý férovosti, zároveň je to neskutečná dřina, disciplína, fyzická. Podle mě si každej, ten kdo nedělá box, tak si boxera představí jako člověka, co se na těch trénincích furt jenom mlátí s tím druhým, boxujou v ringu a nic jinýho nedělají, ale ve skutečnosti, když pak přijdeš na boxerskej trénink, tak vidíš, jak oni běhají. Třeba boxeři chodí běhat, kluci chodili běhat Sněžku, x hodin běhají, sprintujou, skáčou přes švihadlo, ladí furt ty nohy, ten footwork, práci nohou...je to fakt strašná dřina. Pak tam mají různě zakomponovanou posilku a ten box jako takovej, ty sparingy, to je třeba až posledních 20 minut toho tréninku ve finále. A zároveň je podle mě hrozně těžký se nebát tý rány, já třeba i po těch 5 letech, co boxuju, tak mám furt ten tik, co má úplně každej, když to začíná dělat. Každěj uhýbá hlavou a schovává se. A podle mě ty nejlepší boxeři, který do toho fakt jdou už úplně po hlavě, tak už musí být trochu i psycho...nemůžou být podle mě úplně v pohodě, když se nebojí rány. Každěj se musí bát, když jde do toho zápasu.

**T: A k boxu ses teda dostala přes kamaráda?**

R: Přímo ke všem tady těm bojovým sportům. Já jsem začala s tím MMA, ale i tím pádem k boxu, protože i ten MMA zápasník, když vyloženě děláš všechno, tak samozřejmě nemáš jenom tréninky MMA, mám tréninky tý země, toho boxu, thajskýho boxu, pak máš třeba i wrestlingovou část, takže i ten box tam jako byl. Ale jo, dostala jsem se přes toho kamaráda.

**T: A čím tě vůbec zaujal?**

R: Jako na rovinu, si myslím, že to je to, že už od začátku, když jsem jako přišla, tak jsem si...on ještě dřív neexistoval totiž tým začátečníků v tý naší tělocvičně a když jsem přišla na první trénink, tak ten trenér mě nečekal, že přijdu a řekl jenom "jo, tady jsou kluci, jsou teda pokročilý, jsou to zápasníci, ale běž a per se, jestli chceš trénovat s chlapama, tak musíš trénovat jako chlap". A v tu chvíli mě to hrozně heclo a tenhle pocit mě vlastně celou tu dobu, mně přijde, drží u těch sportů a strašně se mi na tom zalíbil. Jako dokázat něco nejenom těm ostatním, těm chlapům, jakože my ženský prostě nejsme z cukru, ale i jako sama sobě. Že zvládnou úplně všechno, co zvládnou ty chlapi a i když mi řeknou tisíckrát, že to nezvládnou, tak půjdu a ukážu jim, že to zvládnou. Tak asi tohle se mi na tom líbí asi úplně nejvíc, jak ten člověk furt překonává sám sebe, furt si nastavuje nové hranice a furt je zase boří, a to je asi to nejvíc na tom sportu.

**T: Setkávala ses s nějakýma překážkama, když jsi s boxem začínala? Někaký názory ostatních?**

R: Jo, stoprocentně. Jako na začátku, tak já jsem přišla právě do tělocvičny, když tam byla parta, která mi úplně neseděla, byli to právě už jako pokročilejší zápasníci a na můj vkus byli docela arogantní. Ti, kdo vlastně přicházeli z venku jako nový lidi, tak se do nich dost ztřefovali, neměli takovou stopku, docela bych řekla, že i nevkusnej humor občas, a řekla bych, že plno lidí to vzdalo právě kvůli těm lidem, kvůli tý atmosféře, která tam byla. A ještě k tomu, tím, že já jsem tam byla jediná holka, tak jsem vůbec byla ten úplně největší terč a fakt nebyl trénink, na kterej bych nešla se staženým žaludkem, že jsem nervózní z toho, co zas jako tam do mě pojedou za narážky. Takže tyhleto překážky určitě byly. To trvalo tak rok a čtvrt...vlastně zhruba do mého prvního, druhýho zápasu, než jako zjistili, že to chci brát vážně, že opravdu to nedělám z rozmaru, ale že mě to fakt baví a že se tomu věnovat chci. Další překážky byly ze

začátku i finanční právě kvůli tomu, že jsme žili já, máma, ségra samy a ty lekce pro mě byly docela drahý. Bylo to ze začátku nejenom za ten sport, ale i za to vybavení. Prostě než si člověk pořídí svoje chrániče, rukavice, holeně, tak je to fakt nákladný a já jsem tím, že mě to fakt bavilo a chtěla jsem v tom být dobrá, tak jsem si ještě platila soukromý lekce, což bylo třeba 500,- na hodinu. Takže tam jako i ty finance, měla jsem co dělat, abych to utáhla. Teď už třeba tréninky neplatím, protože tam nějaký tréninky já přímo vedu, takže jako trenér to mám zdarma. Takže i tohle beru jako takovej svůj malej úspěch, že pomalu do toho nemusím už nic sama vkládat, ale spíš se mi to vrací. Ten sport je podle mě trošku jako automaty, že do toho člověk musí něco naházet, aby mu to něco přineslo. Pak samozřejmě rodina, protože táta ten moc nevěřil tomu, že u toho vydržím, protože jsem dřív dělala hodně sportů, u kterých jsem vydržela třeba jenom půl roku, a máma, ta zas jako se hrozně bála, že se mi něco stane, že jsem její holčička a že se mi nesmí nic stát. Takže sice říkala, že je ráda, že mě něco baví, ale pokaždý, když jsem třeba přišla z tréninku domů, tak jsem slyšela, jak si tam v obýváku potichu oddychla, že jsem v pořádku doma. A pak ještě další překážka trošku asi škola, protože jsem měla školu, ale měla jsem i zároveň dvoufázový tréninky, ráno a večer, takže jsem kvůli tomu dost zameškávala školu. Ale měla jsem štěstí, že jsem měla hodnýho pana třídního, kterej byl zároveň i můj tělocvikář a v tomhle mě hrozně fandil, protože z té dívčí třídy jsem byla jediná, kdo mu fakt na tom tělocviku makal...takže mě v tom ještě podpořil a nechal mě prolézt, jinak bych bez něj asi nesplnila docházku.

**T: A než jsi to vůbec řekla rodině, tak jak jsi čekala, že na to zareagují?**

R: No, čekala jsem to přesně tak, jak zareagovali, protože už asi odmala mi přijde, že chodím s takovýma impulsivníma nápadama, takový ty hurá akce, že budu tímhle a tímhle, a vždycky je to nejdřív šokuje a pak na tím mávnou rukou, protože vědí, že je to nějaký můj rozmar a že mě to za chvíli přejde. Takže když jsem přišla s tím, že jdu na tenhle trénink, že to chci dělat, tak oba dva oči v sloup a "no jo, ježiš, hlavně ať se ti nic nestane a počkáme, až tě to přejde". No a pak postupně zjistili, že mě to nějak nepřechází a až když jsem začala jezdit na ty turnaje, tak už úplně od začátku jsem začínala vozit medaile, zlato, takže viděli, že to je něco, co mě nejen hrozně baví a naplňuje, ale že mi to opravdu i jde a začali mě v tom podporovat a třeba paradoxně díky tomu, my jsme si s tátou k sobě našli zpátky cestu a teď jsme fakt hrozně dobrý kamarádi a jakmile mě může jakkoliv podpořit, tak hnedka. Ať je to po finanční stránce, ať je to odvoz na turnaj, tak prostě jde a v tomhle mě vždycky podpoří. Já jsem se třeba až po roce, co jsem to dělala, dozvěděla, že on to dělal taky. Ale ne, že by mi to řekl on, ona máma přišla a říká "no, a to ty nevíš, že táta tohle přesně dělal taky a byl v tom sakra dobrej", tak jsem se na to pak nějak zeptala, jestli je to pravda, tak on teda jako tak skromně přiznal. A teď už je to vždycky, když přivezu další medaili nebo něco, tak už je to "no jo, to je prostě, máš to v krvi" a najednou, že se k tobě hlásí.

**T: Tak asi to tak bude, že to máš po něm.**

R: Asi bych řekla, že každá holka je spíš víc po tom tátovi, než po tý mámě.

**T: A než jsi za nimi šla a řekla jim to, tak byla tam nějaká nejistota nebo jsi o tom byla opravdu přesvědčená?**

R: No já jsem byla přesvědčená, protože třeba mámě vím, že může říct naprosto cokoliv a tátů, toho zas teď už mě hrozně baví šokovat nebo jako tu společnost. Já jsem si začala hrozně užívat šokovat ty lidi, že prostě přijít a "jo a já budu dělat tohle a tohle, vyholím si půlku hlavy"...že si to fakt užívám ty reakce těch lidí a rodičů. Takže tam vůbec zaváhání nebylo, věděla jsem, že to přijmou.

**T: A nechala by ses třeba i ovlivnit názory, kdyby s tím rodina třeba fakt zásadně nesouhlasila? Nebo třeba i partner?**

R: S partnerama, tam se to pře, to jsem zjistila. Od rodina bych si to nenechala ovlivnit, protože vím, že by to nebylo poprvý, co bych s nima přišla od křížku kvůli tomu, že se úplně neshodjou naše názory. Ale oni vědí, že si to stejně vždycky udělám podle sebe. A co se týče partnerů, tak tam je to vždycky problém, protože samozřejmě chodíš do klučičí tělocvičny a zabírá ti to strašně moc času. Pokud s tím partnerem nebydlíš, tak je to pro něj takový těžký, že na něj už moc času nezbyde, ale když spolu třeba žijete, tak samozřejmě se potkáváte večer doma a je to únosnější, ale stejně. Asi nejdelší vztah, co jsem měla, tak bylo s klučinou, kterej vlastně se mnou trénoval, takže my jsme spolu chodili na tréninky. Ale jinak to každej z těch kluků nese hodně špatně, zvlášť když třeba to není takovej typ, kterej by se někde rval nebo kterej by byl takovej, že by se nebál přijít s někým do nějaký konfrontace, tak si vedle tebe pak připadá jako holka...nebo je mu to takový blbý. Až teď mám partnera, kterej i když to nedělá, tak tě v tom podpoří a řekne ti, že ví, že by tě mohl držet doma, ale že chce mít doma šťastnou holku, ne nešťastnou. Takže s těma partnerama je to horší, ale nenechala bych si to ovlivnit. Plno vztahů kvůli tomu skončilo.

**T: A nebojí se třeba o tebe, když zápasíš?**

R: Neřekne to nahlas, ale bojí. Někdy přijde a vidím, jak kouká na ty modřiny nebo kontroluje ty šrámy, ale zrovna tenhle je bývalej voják a je na to zvyklej, že i ty ženský tam nebyly z cukru. Ale mě třeba samotný to vadí, když je ten kluk takovej jako "a nebolí tě to?", když z tebe dělá něco hrozně křehkýho.

**T: A nebojíš se třeba, když zápasíš, že by ti to mohlo "upravit" obličej?**

R: Tak občas mě to napadne, ale zase si říkám, že tahleta možnost tady je i na tréninku, to není jenom na zápase, protože ty tréninky jsou většinou tvrdší než reálnej zápas. Ale říkám si, že kdybych se tohohle fakt bála, tak bych to vůbec nemohla dělat. To je jako, kdybys chodila do zápasu a bála by ses toho, že zraníš toho druhýho. Tam do toho jdeš s tím rizikem a jsi si toho vědoma. Občas na to myslím, že nechci mít třeba křivej nos nebo někde jizvu, ale pak si říkám, že bych tomu stejně obětovala úplně všechno, že i kdyby mi řekli, že v tom buďto budu pokračovat ještě 5 let, ale totálně si domrvím ruce nebo klouby, anebo teď přestanu a budu zdravá ještě 20 let, tak stejně bych to prostě dělala. Ale zase si myslím, že mezi holkama jsem v tomhle extrém, že jsem se pro to strašně moc nadchla a nikdy jsem neměla žádněj pokles nebo ponorku. Takže nevím, jak to vnímají ostatní holky, ale já to takhle rozhodně mám.

**T: A když na tom tréninku spárujete s těm klukama, tak cítíš tam, že je to jiný než když jde do sparingu kluk s klukem?**



R: Jo, ale asi jak u kterých kluků, protože ty kluci, oni se tě na jednu stranu snaží trochu šetřit, protože jsi holka. Většinou ty kluci, kteří nejsou zvyklí spárovat s holkama, tak to poznáš hnedka, protože oni se radši nechají mlátit než aby tě uhodili, protože jim to je nepříjemný uhodit holku. Ty co jsou na to zvyklí, tak s těma se řežeme, že se občas „povypínáme“, už tam padly nějaký K.O. i na tréninku. Ale to je tím, že už jsme na sebe zvyklí, určujeme si tu intenzitu a samozřejmě pro ně je na jednu stranu ostuda zmlátit holku, ale ještě větší ostuda je, se nechat zmlátit od holky. Takže já třeba, když jsem jezdila i ty turnaje, zápasy, tak se mi několikrát stalo, že na ty turnaje neprijela žádná holka, takže stejně jsem musela jít s klukama. A paradoxně bych řekla, že se mi s nima zápasí líp než s holkama, protože ty holky jsou zákeřnější, agresivnější a dělají víc svinářen. Ten kluk jde a surově tě zmuchlá, zmlátí, ale ta holka škrábe, zatáhne tě za vlasy, jakože "omylem". S těma klukama je to takový férovější.

**T: A jak na to reagovalo okolí, když jsi byla na tom turnaji a teď tam lidi koukali na to, jak se mlátí kluk s holkou?**

R: Přitáhlo to hodně pozornosti...vnímala jsem to hodně. Ono když zápasíš, tak nevnímáš všechno, co se děje okolo, ale na tom prvním turnaji, kde se tohle stalo, tak jsem periferně viděla a hlavně slyšela, jak se od těch ostatních žíněnek přesouvají ty lidi k nám a jdou se na to podívat. A pak když to skončilo, tak jsem se rozhlídla a viděla jsem je, a kolikrát mě třeba potěšilo, že reagovali i nějakým potleskem, což tam se na turnaji většinou netleská. Jinak teď bych řekla, že už mě pod tímhle dost znají ty lidi, že když mě tam vidí, vidí černý vlasy a je to zemařka, tak už vědí, o koho jde.

**T: A předtím ses věnovala i jiným sportům?**

R: Předtím jsem se hodně hledala. Já jsem úplně od malička dělala různé sporty, protože táta s mámou za každou cenu chtěli, abych sportovala, oni jsou oba sportovně založený, ale furt se mi snažili vnutit nějaký sporty, který asi úplně nebyli pro mě. První, co si pamatuju, byla gymnastika, narvali mě do trikotu a nechali mě tam cvičit na kladině. A vždycky to začalo tím, že jsem se začala vymlouvat na to, že je mi blbě, že na ten trénink prostě nechci. A pak jsem jim už postupně řekla, nejdřív teda mámě a máma to pak vždycky musela říct tátovi, protože táta na to byl vysazenej, že to dělat vlastně nechci. Pak mě dali na fotbal, to mě celkem bavilo, ale v podstatě kromě běhání za míčem jsem v tom moc neviděla nějaký účel, moc mě to taky pak už nebavilo. Všechny sporty mi vesměs šly, a proto říkali, že to je hrozná škoda, že končím, ale prostě mě to nebavilo. Pak zas basketbal, protože celá tátova rodina hrála basket, tak jeho dcera bude hrát basket taky. Jenomže celá tátova rodina je vysoká a já jsem se šprajela na 164 cm, takže i když to docela šlo, tak jsem tam byla úplně nejmenší, třeba o hlavu menší než zbytek holek. Pak plavání, to jsem se každé večer pozvracela, protože jsem se nalokala chlóru, ale mám i výstřižky z novin, že to taky šlo. A pak...to už teda nebyl sport, ale přešla jsem na jinej koníček, což bylo hraní divadla. Tam jsem zůstala asi 5 let a pak přišlo to období puberty, večírky, párty, kamarádi, nemám čas na kroužky a sport, a to právě trvalo zhruba do druháku na střední. To bylo období, kdy jsme hodně chodily s holkama pařit, protože jsem byla v čistě holčičí třídě na kosmetice a pak právě jak jsem přešla na ten sport, tak najednou jsem byla každé den nebo ob den na tom tréninku a viděla jsem, jak i to okolí, ty holky, na tebe koukají a to byly takový ty první už...že se ti začaly smát "ježiš, ty máš bicáky, jsi svalnatá, znáš něco

jinýho než trénování, proč se nenapiješ, proč jíš každéj den tohleto a salát", takže tam mi to daly dost sežrat.

**T: V čem podle tebe může být box lepší než jiný sporty?**

R: Tak kromě toho, že pak se nebojíš jít sama po ulici nebo naopak i někoho bránit, že víš jak zareagovat, co dělat, tak bych řekla, že zvlášť teda pro kluky, že je to i super v tom, že oni jak se vymlátí na tom tréninku, tak pak přijdou domu nebo práce tak vyklidněný, že je jen tak něco nerozhází. Člověk si začne všímat, že když pak jede někam autem, tak netroubí, nevyjíždí na každého blbce, kterej zapomene dát blinkr. Nebo v práci ho nerozhází hned každá situace, mávne nad tím rukou, protože je vytřískanej, vyklidněnej. Řekla bych, že i ten kolektiv, najdeš tam podobný lidi, jako jsi ty a zároveň i hrozně různorodý. Já jsem třeba měla za to, že tam budou takový ty blbečci, co se jenom mlátěj a hrozně mě to překvapilo, že když jsem tam přišla, tak já jsem tam byla největší idiot, protože všichni měli vysokou školu a zvlášť na tom boxu, ty trenéři nebo starší chlapi, co si tam jdou zabouchat, jsou všechno doktoři nebo právníci. Takže ty lidi tam jsou fakt různí a ten kolektiv tě obohatí.

**T: A všimla sis, že ses nějak změnila od začátku toho, co děláš box?**

R: Jo, určitě. V těch 16, když jsem přišla, tak jsem tam přišla jako totální pipinka, všude jsem měla piercingy, náušnice a měla jsem i o těch chlapem naivní a zkreslenou představu, že jak se chlapi tlemí těm naivním holkám, že jim stačí říct tohle a tohle a oni ho už milujou nebo si k němu udělají vztah. Tak mě to hrozně pomohlo poznat i tu klučíčí povahu a teď, když se bavím s jakýmkoliv klukem, tak přesně vím, o co mu půjde. Řekla bych, že mi to pomohlo, že když jsem přišla, tak jsem byla takovej naivní človíček. Hrozně tam teda zvlčíš mezi těma klukama, ale na druhou stranu pak v reálným životě, když se na tebe někdo, ať už je to šéf v práci nebo někdo venku, vyskakuje, tak se nebojíš říct svůj názor, postavit se za svůj názor a prosadit se.

**T: A myslíš, že se ti zvýšilo i sebevědomí díky tomu?**

R: Sebevědomí, ale zároveň víš, že když nejde o život, tak jde o ho\*no. Že můžeš říct cokoliv na hlas a buď to ty lidi vezmou nebo ne, ale že se nepotřebuješ nikomu zavděčit. Nevím, jestli to je tím sportem nebo trenérem, kterej tam je, protože to je takovej člověk, kterej si tě dost vychová a je to někdo, kdo všechno, co si myslím, tak ti prostě vpálí. Někomu je to hrozně nepříjemný, samozřejmě, když s ním mluvíš takhle na rovinu, upřímně, tak ne každéj to zkusne, ale zároveň...já to taky občas nezkusnu, ale vidím, jak to hrozně narovnáva ty vztahy mezi lidma. On si hned od začátku určí jasně priority, mantinely a všichni ostatní je buďto respektujou anebo nerespektuješ, odejdi. Takže třeba i tohle se snažím aplikovat i já ve svém životě na všechny okolo, což jsem třeba dřív nedělala, neměla jsem koule na to říct, co si myslím nebo postavit se za to, když se mi něco nelíbilo, tak říct to nahlas, že se mi to nelíbí a že to dělat nebudu.

**T: Trenér je teda muž?**

R: Jo, asi jsem neměla zatím trenérku jako holku.

**T: A chtěla bys třeba, aby tě trénovala holka?**

R: Asi záleží dost na tý její povaze, já třeba vím, že ani šéfku jako ženskou nad sebou moc nesnesu. Ženská pro mě asi není úplně autoritou, ale musím říct, že ani chlap pro mě není vždycky autoritou, že ten chlap musí opravdu už něco dokázat, něčeho dosáhnout, aby pro mě byl tou přirozenou, a ne vynucenou autoritou. Třeba vím, že mám hodně trenérů, protože na každou věc mám jinýho trenéra a nejenom tady, ale byla jsem i v jiný tělocvičně a vyzkoušela jsem si trénovat pod různýma lidma a vím, že ne každýho jsem respektovala a že ani ten chlap, i když je trenér, starší a dobřej, tak se ti pod ním nemusí trénovat dobře vždycky. Takže ženskou jako trenérku bych asi nechtěla.

**T: A když pro tebe není ženská autorita jako trenérka, tak jak tebe vnímají, když ty sama trénuješ?**

R: To já právě vůbec nevím, ale vzhledem k tomu...toho jsem se bála právě, že když mě ten hlavní trenér poprosil, jestli bych vzala tréninky brazilskýho jiujitsu, protože tomu jsem se věnovala za celou dobu hodně, tak jako kývla jsem mu na to, že teda jo, že to zkusím a vezmu to, ale zároveň jsem se bála, že mi tam nebude nikdo chodit, protože právě, aby mě brali jako autoritu a aby je to se mnou bavilo, protože když to neumíš předat, neumíš ty tréninky udělat zajímavý. Někteří zápasníci jsou výborní zápasníci, ale jako trenéři nejsou moc dobrý, protože to prostě neumí jenom předat. Takže když ten trénink neuděláš zajímavě nebo to neumíš předat, tak ti tam ty lidi vůbec chodit nebudou nebo se ti tam hlavně nebudou vracet...třeba ti přijdou pokaždý nový, ale znovu už nepřijdou. Takže toho jsem se trochu bála, ale už to vedu možná okolo tříčtvrtě roku a hrozně mě těší, že ty lidi se tam furt vrací, zvláště když vím, že trénink je od 7 do půl 9, což už já sama bych na tyhle tréninky ani nechodila, protože ráno vstávám do práce. Ještě víc mě těší, že ty lidi nejsou z Hradce, kteří vyloženě dojíždí jenom na ten můj trénink. Začínala jsem s 2-3 lidma a teď už tam chodí třeba 12-13 lidí a pořád se vrací a myslím si, že už jenom proto, že se vrací, že tam chodí rádi, zápasí a dělají, co mají, poslouchají mě, tak snad doufám, že pro ně autoritou jsem.

**T: A jak probíhají tréninky? Jsou společný nebo oddělený?**

R: Jsou společný. Jdou samozřejmě udělat soukromý tréninky, protože kdo chce, aby se trenér věnoval jenom jemu, aby to měl intenzivní formou, tak si platí soukromý tréninky, ale to je něco navíc. Jinak jsou tréninky vždycky společný, skupinový.

**T: Jsou pro holky i kluky stejný?**

R: Jo, je to pro holky i kluky stejný, já nejsem moc za to, když se to rozděluje, když třeba někde čtu články trenérů, jak píšou, že s těma ženskýma by se mělo zacházet jinak a do ničeho je nenutit a netlačit je do ničeho, nebýt na ně tak tvrděj. Tak za mě je to úplně kravina...jakmile začneš rozdělovat ty holky a kluky, tak i ty holky začnou vnímat, že by mohly být nějakým způsobem odlišný a začneš se vnímat jako něco odlišnýho, křehkýho, s čím se musí opravdu zacházet speciálně a jemně a tím spíš u toho sportu nikdy nevydržíš. Protože když v tom chceš být dobrá, tak musíš poslouchat rady trenéra, musíš dělat i to, do čeho se ti nechce. Vždycky tam budou ty dny, kdy se holkám i klukům nechce spárovat, běhat, cvičit, ale prostě kdybys furt jenom poslouchala to svoje tělo, tak to nikam nedotáhneš. Takže tréninky jsou u nás pro holky i kluky stejný a určitě bych byla za to, aby to bylo takhle všude a nejenom u nás. Ale vím, že třeba v Praze nebo někde v nějakých tělocvičnách to rozlišujou, že mají vyloženě

tréninky pro holky a kluky, protože se třeba i ty holky stydí trénovat před klukama, protože se zpotí, rozmaže se jim makeup a takový. Je to i celkově jinak náročnější pro holku i pro kluka. Zažíná to určitě stravou, dietou, mám to vyzozorovaný i probraný s holčinou, co mi dělá jídelníčky, že když všichni shazujeme na zápas, abychom se vešli do nějaký kategorie, tak ti kluci mají těch 4-5 kilo lehce dole, oni jenom přestanou jíst hranolky a pít colu a hned shodí. A ta holka, zvlášť, když jsi starší, tak tím hůř se ti to shazuje, navíc ty holky víc zadržují vodu. Třeba když máš dostat měsíčky, tak začneš zadržovat vodu, jsi opuchlá. Takže vždycky ta holka na tu váhu bude dít víc. Další věc je síla, ten silovej trénink, tak těm klukům jde ta síla daleko rychleji nahoru, a i když bude holka cvičit s úplně stejnýma váhama jako kluci, tak oni budou mít vždycky větší sílu. Další věc je to, jak jsem mluvila, ty holčičí hormony, to že to máš každěj měsíc dostat a máš to v hlavě poblázněný, tak máš poblázněný i všechno v těle, takže máš citlivější kůži, což znamená, že když to máš dostat, tak tě všechno bolí, nejenom břicho, ale cítíš, jak ti ty rukavice dřou na kůži, každá rána je cítit mnohem víc. Občas tě i to holčičí tělo přesvědčí o tom, že není na takovej nápor stavěný, zvlášť když jsi v přípravě. Máš dvoufázový tréninky denně, do toho běháš a ještě dieta, tak to tělo má fakt velkej nápor, tak to třeba i přestaneš dostávat a úplně se ti rozhodí cyklus a dostaneš to třeba jenom na jeden den nebo vůbec. Ale rozhodně ty holky to mají v tomhle těžší, i na tu fyzičku, vůbec držet krok s klukama, ale zase tě to strašným způsobem posune, protože si myslím, že ve většině tělocvičen, tím, že dělají rozdíly mezi holkama a klukama, tak ta holka, když řekne, že už nemůže, tak jí řeknou "tak si dej pauzu" a víc na to nekoukají. Ale tady u nás ti tu pauzu nedají a nutí tě pořád držet tempo s těma klukama. Takže ty když jdeš do zápasu a přijdeš do styku s tou holčinou, která je zvyklá, že když potřebuje pauzu, tak si jí udělá, tak ty jsi oproti ní hrozně nabušená a snadno jí "smázneš". Takže je to i pro tebe výhoda, když se ty rozdíly nedělají.

### **T: A jak se vůbec cítíš po tréninku?**

R: Řekla bych, že je to takovej druhej orgasmus asi. Jako při tréninku samozřejmě trpíš, ale po tom tréninku...třeba zrovna včera jsem nad tím přemýšlela, že jsem ležela, koukala, jak se ze mě lehce kouří, cítila jsem, jak jsem úplně splavená a vyčerpaná, ale cítila jsem takový jako za dostiučinění, jako "jo, tohle je vono", je to asi můj neoblíbenější pocit. Vždycky, i když se mi nechce, nechce se mi nic dělat, tak vím, že minimálně tenhle pocit budu mít po tom tréninku a bude to za to stát, že půjdu domů s tím dobrým pocitem.

### **T: Jakou pro tebe sport plní funkci?**

R: Úplně nejdůležitější věc v životě a říkám to vždycky, mám to i v životopise, že všechno tomu sportu budu vždycky přizpůsobovat. Třeba, i když nemám tréninky nebo mám nějaký zranění ruky, že nemůžu vyloženě trénovat nebo boxovat, tak si vždycky najdu jinej sport. Třeba druhej můj neoblíbenější je právě ten běh, že i teď, když trénuju, tak si chodím minimálně 3x týdně zaběhat a i když přijde pak buď partner, kamarádi nebo kdokoliv s tím, že by si šli pinknout tenis, badminton, což chodí občas máma, jestli s ní půjdu na badminton, prostě jakýkoliv sport, tak vždycky jsem pro. Protože celkově ten pohyb, to je úplně něco nenahraditelnýho, nic mě neudělá spokojenější.

### **T: A jakou funkci plní box?**

R: Box, to je ještě něco nad tím sportem. Když se řekne sport, tak to je pro mě nenahraditelná funkce, něco v čem jsem dobrá, co mám ráda. Ale když se řekne box, tak to je něco, kde jsem jako ryba ve vodě, je to takovej ten můj svět, kam jdu a už to mám ošahaný, vím, jak v tom chodit, a je to něco, v čem jsem si jistá.

**T: Snižuje se u tebe stres nebo napětí díky boxu?**

R: To rozhodně a myslím si, že to nepocituju jenom já, protože když třeba pak mám období, kdy jsem nemocná nebo něco, když nemůžu jít třeba 4 dny jít na trénink, tak už i doma to byly takový ty řeči "už táhni na ten trénink", že je to na mě hrozně znát, jsem víc impulzivní, v napětí, nevybouřená. Zároveň bych i řekla, že se to odráží i na spánku, protože člověk je zvyklý každé den ze sebe vydat to maximum a večer přijde domů a usne jak mimino. A jakmile třeba 2 dny po sobě nejdu trénovat, tak už pak večer koukám do zdi a cítím, že tam mám nějaký přebytek něčeho, co jsem někde nevybila a někde se to musí odrazit a jsem schopná 4 hodiny ležet v posteli a neusnu.

**T: Myslíš si, že se i zvýšil respekt vůči tobě díky boxu? Že tě okolí víc respektuje?**

R: Lidi, co mě neznají, tak asi jo, protože i kluci...hodně to teda dělají kluci, protože kdykoliv se s nějakým seznámím a on se třeba dozví nebo vidí na facebooku fotky a dozví se, co dělám za sport, tak první věta úplně naprosto u každého člověka "je, tak to bych si měl dávat pozor, abych tě neurazil, abys mě nezbila", a já jsem na to strašně alergická, vysazená, protože to slyším několikrát do týdne nebo i několikrát denně, protože poznáváš nové lidi. A vždycky se jim snažím vysvětlit, že to, že dělám ten sport, neznamená, že jsem nějaký agresor, kterej by, když se našte, tak někoho zmlátil. Já jsem třeba mimo tělocvičnu nikdy nikoho nezmlátila. A čím dýl ten sport dělám, tím spíš vím, že o to spíš bych to neudělala, protože když tě pak někdo někde našte a ještě tu hádku nebo bitku vyvolává, tak se na něj podíváš a řekneš si "co bych si z tebe vzal", mávneš nad tím rukou. A ze strany těch lidí, kteří už mě znají i před tím, tak bych řekla, že ten respekt nestoupl, protože mě znají dobře, vědí, jaká jsem povaha a že je to pro mě jen jako koníček, sport a že bych toho nikdy nezneužila. Takže ty lidi, co tě neznají, třeba jenom neví, co čekat, co jsi zač, vědí o tobě jenom tohle. Takže asi to nějaký respekt budí, zvlášť když vidí fotky, kde se peru s klukama a ještě k tomu vyhrávám a stojím na tom stupínku s tím zlatem.

**T: Jak vnímáš takovej ten stereotyp, že box není pro holky, že to je jenom klučičí sport?**

R: Já si myslím, že tohle roznáší hlavně kluci, to by holka asi v životě neřekla, protože jakmile tohle řekneš před holkou, tak holka se spíš nasere, hecne a víc do toho jde. Ale myslím si, že to chlapi říkají i z toho důvodu, aby ty ženský to nezačaly dělat a nezjistily sami o sobě, že z toho cukru nejsme, a i když ty chlapi ten box dělají, tak to ve finále není tak hrozný, jak my si představujeme. Že když řeknou "dělám box", tak pro ženskou je ten kluk úplně bůh a není to nic pro ženský a tak...tak ve finále by ty ženský zjistily, že můžou být úplně stejně dobrý, jako oni a sami před sebou by možná trochu klesli. A asi i hodně kluků, co ten box dělají, tak se shodli, že by doma nechtěli mít boxerku, že chtějí být ty dobrý, pochválený a jakmile by ta ženská byla taky boxerka, tak už by je neviděla tak zkesleně. To je ale jenom polovina kluků, pak je druhá polovina kluků, který zápasí a kteří ty svoje přítelkyně do toho tahají, ukecávají je a ty ženský odmítají a je to třeba hrozně mrzí, protože by s tou ženskou rádi si zatrénovali.

**T: Myslíš, že tím, že se ve společnosti zvyšuje nebezpečí, se stává víc a víc populárnější?**

R: To bych řekla, že jo, že stoupá trochu popularita u tý sebeobrany, u boxu a MMA, že ty ženský do toho čím dál víc chodí a řekla bych, že už i tím, že se udělali takovýhle kroužky, kurzy sebeobrany a i ty tréninky boxu čistě pro ženský, tak že plno ženských se k tomu odhodlalo. Hodně ženských o tom podle mě přemýšlelo, ale nešly do toho, protože nechtěly jít mezi ty chlapi. Ale nemyslím si, že by to bylo vyloženě tím, že je to na ulici nebezpečný, protože vždycky to bylo nebezpečný...možná teď je to malinko víc...ale celkově je to populárnější a populárnější už i v tom UFC, taková ta celosvětová soutěž MMA. Tak tam přibývají ty ženský a i ty ženský, jak už to vidí v televizi, tak si říkají, že to není až tak nereálný a myslím si, že to je i tím, že ta společnost dneska je už připravená úplně na všechno. Dřív to bylo takový jako "ježiš, ona se někde mlátí, to je divný" a "ježiš, on je teplej", a dneska můžeš být teplej, můžeš být boxerka, můžeš být cokoliv a ta společnost na to už připravená je.

**T: A proč bys třeba doporučila box i jiným ženám?**

R: Asi kvůli tomu, co jsem říkala prvně, že si fakt uvědomí, že zvládnou všechno, že nejsou z cukru a dokážou se sami prosadit, za vším si stát, jsou tvrdší, ráznější. A možná pro někoho je to blbost, ale řekla bych, že i to, jak se učíš nebát se rány, tak úplně stejně ti to cvičí i tu psychiku...uvědomit si v tý hlavě, že je to jenom rána, vždyť to bude jenom chvíli bolet, vždyť se mi nic nestane, když dostanu ránu, neumřu. Když jsem se třeba bála, že dostanu ránu do obličeje a furt jsem otáčela hlavu, tak když vidět ten trenér, že to nijak jinak neodstraní, tak na to šel přes mojí hlavu a začal mi vysvětlovat, že je to jenom v mojí hlavě, že to je tvoje tělo, který se brání a je to jenom reflex. I před tím zápasem ten trenér pracuje s tvou hlavou a je to super, protože tě to naučí, že tak jak přemýšlíš před tím zápasem, tak přemýšlet v jakýkoliv situaci v životě, kdy se s něčím pereš. Začne ti vysvětlovat, že ten druhý má přece úplně stejné podmínky, každej se bojí a začneš si to uvědomovat a tyhle všechny "psychohrátky" si začneš přenášet do běžného života a už si v každé situaci pokládáš víc otázek - proč se bojím, co se mi může nejhoršího stát a vyklidíš se, začneš být víc v pohodě, protože si uvědomuješ, že v žádné situaci tě nečeká nic tak hrozného.

**T: Když jsi začala s tím boxem, byly tam nějaký holky, znala jsi nějaký?**

R: Když jsem šla na úplně první trénink, tak tam bylo něco jako ladies trénink, ale já jsem přišla na klasickej trénink kluků a tam mi trenér řekl, že tam tahle skupina holek je, ale že chodí jenom občas podle toho, jak se domluví. Já jsem si řekla, že mi to stačit asi nebude, ale dobře, zkusím to a uvidím. Byla to parta asi 3 holek a odpovídalo to tomu, že trénujou jenom jednou za týden nebo 14 dní, tomu jak byly "dobré", ta úroveň vůbec nebyla taková, kam jsem se chtěla dostat. A když jsem to řekla tomu trenérovi, že mi to nic nedá a chci to dělat na jiný úrovni, tak řekl, že to chápe, že mají zásadu, že mezi sebe holky neberou a proto tam žádná z nich nebyla. Ale udělají výjimku, ale jestli chci trénovat s chlapa, tak musím držet tempo a trénovat jako chlap. Že mě nenechají odpočívat, budu dělat to samý jako oni a pak můžu klidně zůstat. A nechali mě tam a už jsem nikdy neodešla.

**T: A teď už tam je víc holek?**

R: Teď už je tam víc holek, rozhodně je tam víc holek, než bývalo, je to ale jenom za tu naši tělocvičnu. Byla jsem minulý týden na sparingách jinde, kde mě překvapilo, že tam těch holek bylo fakt dost. Pak vím taky o pár holkách všude po republice, ale jsou to takový případy, že ty holky přijdou, dělají to třeba rok a pak toho nechají a odejdou. Většinou to je mateřská, najdou si přítele, kterej to netoleruje nebo je to už nenaplňuje, a nevím, jestli to je pravda nebo výmluva, ale hodně z nich mi řeklo, že skončilo kvůli zdravotním komplikacím.

**T: Když jsi tam přišla poprvé a nebyly tam vůbec žádný holky, byla jsi z toho nervózní? A tím, že ti trenér řekl, že musíš být stejně dobrá jako kluci, věřila jsi, že jsi toho schopná?**

R: Byla jsem nervózní, ale zároveň jsem to vnímala jako šílenou výzvu a říkala jsem si, že tohle musím zvládnout za úplně každou cenu. Pomalu z každýho tréninku jsem cítila, jak si k sobě nakláním ty jednotlivý lidi a jak si získávám to jejich uznání. Ale bylo to na strašně dlouhý lokte, trvalo mi to třeba 2 roky než jsem získala to uznání, že mě brali jako jednoho z nich. Třeba ty, co tam byli začátečníci se mnou, tak ty mě uznávali hned, protože oni taky dřou, taky je to pro ně těžký a věděli, jak se snažím.. A u těch zápasníků to přicházelo až po nějaký době, vlastně bych i řekla, že se mi tím splnil ten sen, protože tím, jak mi dávali najevo, že jsem holka a nikdy nebudu trénovat jako oni, nikdy nebudeš tak dobrá a pořád mě tak jako podceňovali a sráželi, tak to byla právě ta výzva a nahecovali mě tím. Kdyby na mě byli od začátku hodný, tak to podle mě nikdy nedopadne tak, jako to dopadlo. A už tenkrát jsem snila o tom, že to dopadne takhle, že bych chtěla zápasit. Teď mám třeba další výzvu zkusit zápasit vyloženě v kleci, dostat se někam výš. Zatím nejvyšší, čeho jsem dosáhla, je mistryně Evropy.

**T: Tak z mých otázek je to všechno a chtěla bys k tomu ještě něco dodat, na co jsem se třeba nezeptala?**

R: Rozhodně za sebe bych to doporučila všem holkám, minimálně si to zkusit, protože mi hodně holek za měsíc napíše, že by chtěly přijít na trénink to zkusit, ale nemůžou se dokopat, nemají odvalu. Přijde mi to jako hrozná škoda, protože plno z nich se vůbec neukáže, i když jim nabídnu, že si je vezmu do dvojice. Ony nakonec ani nedorazí, protože tu odvalu ztratí nebo jim to někdo vymluví, že je to kravina. Ale mě to taky ze začátku taky každej vymlouval, jak z rodiny, tak z kamarádů. Jednak, že je pozdě začít, protože když chceš být v nějakým sportu dobrá, tak je dobrý začínat od mala, ale v tomhle sportu můžeš začít kdykoliv. A vymlouvali mi to, že jsem holka, že je blbý, aby to dělala holka, že si zničím obličej, je to nebezpečný, drahý a nemám na to vlohly. A vždycky tady budou ty lidi, co tě budou přesvědčovat, abys do toho nešel. Jen málokdo přijde a řekne, že je to dobrej nápad a jde do toho taky. A víc bych k tomu asi nedodávala.

**T: Tak jo, tak já děkuju.**

R: Nemáš zač.

## Příloha č. 4 – Ukázka kódovníku v programu MAXQDA

Domů Proměnné Analýza Smíšené metody Reporty

Soustava dokum... Prohlížeč dokumentů: 5. rozhovor

Dokumenty 360

- 6. rozhovor 35
- 7. rozhovor 30
- 8. rozhovor 36
- 2. rozhovor 52
- 3. rozhovor 30
- 4. rozhovor 49

Soustava kódů

Soustava kódů 360

- Muži 137
- Ženy 0
  - vztahy doma 2
  - partner 5
  - očekávání 3
  - rozdělení sportů 3
  - box a sebeobrana 6
  - box 6
  - negativa boxu 2
  - sledování boxu 6
  - fotbal x box 1
  - funkce boxu 25
  - funkce sportu 5
  - výhoda boxu 9
  - názor okolí 16
  - moje reakce na názory 6
  - tréninky 15
  - počet boxerů 7
  - minulost 13
  - box jen pro muže? 14
  - o čem je box 22

28 10:15 R: Jako na rovinu, si myslím, že to je to, že už od začátku, když jsem jako přišla, tak jsem si...on ještě dřív neexistoval totiž tým začátečníků v tý naší tělocvičně a když jsem přišla na první trénink, tak ten trenér mě nečekal, že přijdu a řekl jenom "jo, tady jsou kluci, jsou teda pokročilý, jsou to zápasníci, ale běž a per se, jestli chceš trénovat s chlapama, tak musíš trénovat jako chlap". A v tu chvíli mě to hrozně hecla a tenhle pocit mě vlastně celou tu dobu, mně přijde drží u těch sportů a strašně se mi na tom zalíbilo, jako dokázat něco nejenom těm ostatním, těm chlapům, jakože my ženský prostě nejsme z cukru, ale i jako sama sobě...že zvládnou úplně všechno, co zvládnou ty chlapi a i když mi řeknou tisíckrát, že to nezvládnou, tak půjdu a ukážu jim, že to zvládnou. Tak asi tohle se mi na to líbí asi úplně nejvíc, jak ten člověk furt překonává sám sebe, furt si nastavuje nové hranice a furt je zase boří a to je asi to nejvíc na tom sportu.

29 11:18 T: Setkávala ses s nějakými překážkami, když jsi s boxem začínala? Někjaké názory ostatních?

30 11:25 R: Jo, sto procentně. Jako na začátku, tak já jsem přišla právě do tělocvičny, když tam byla parta, která mi úplně neseděla, byli to právě už jako pokročilejší zápasníci a na můj vkus byli docela arogantní. Ti, kdo vlastně přicházeli z venku jako noví lidé, tak se do nich dost ztřefovali, neměli takovou stopku, docela bych řekla, že i nevkusnej humor občas a řekla bych, že i plno lidí to vzdalo právě kvůli těm lidem, kvůli té atmosféře, která tam byla...a ještě k tomu, tím, že já jsem tam byla jediná holka, tak jsem vůbec byla ten úplně největší terč a jako fakt nebyl trénink, na kterej bych nešla se staženým žaludkem, že jsem nervózní z toho, co zas jako tam do mě pojedou za narážky, takže tyhle ty překážky určitě byly...to trvalo tak rok a čtvrt...vlastně zhruba do mého prvního, druhého zápasu než jako zjistili, že to chce brát vážně, že opravdu to nedělám z rozmaru, ale že mě to fakt baví a že se tomu věnovat chci. Další překážky byly ze začátku i finanční právě kvůli tomu, že jsme žili já, máma, segra sami a ty lekce pro mě byly docela drahý. Bylo to ze začátku nejenom za ten sport, ale i za to vybavení...prostě než si člověk pořídí svoje chrániče, rukavice, holeně, tak je to fakt nákladný a já jsem tím, že mě to fakt bavilo a chtěla jsem v tom být dobrá, tak jsem si ještě platila soukromý lekce, což bylo třeba 500,- na hodinu. Takže tam jako i ty finance, měla jsem co dělat, abych to utáhla...ted už třeba tréninky neplatim, protože tam nějaký tréninky já přímo vedu, takže jako trenér to mám zdarma, takže i tohle beru jako takovej svůj malej úspěch, že pomalu do toho nemusím už nic sama vkládat, ale spíš se mi to vrací. Ten sport je podlé mě trošku jako automaty, že do toho člověk musí něco naházet, aby mu to něco přineslo. Pak samozřejmě rodina, protože táta ten moc nevěřil tomu, že u toho vydržím, protože jsem dřív dělala hodně sportů, u kterých jsem vydržela třeba jenom půl roku a máma, ta zas jako se hrozně bála, že se mi něco stane, že jsem její holčička a že se mi nesmí nic stát...takže sice říkala, že je ráda, že mě něco baví, ale pokaždý, když jsem třeba přišla z tréninku domů, tak jsem slyšela jak si tam v obýváku potichu oddychla, že jsem v pořádku doma. A pak ještě další překážka trošku asi škola, protože jsem měla školu, ale měla jsem i zároveň dvoufázový tréninky, ráno a večer, takže jsem kvůli tomu dost zameškávala školu, ale měla jsem štěstí, že jsem měla hodného pana třídního, kterej byl zároveň i můj tělocvikář a v tomhle mě hrozně fandil, protože z tý divičí třídy jsem byla jediná, kdo mu fakt na tom tělocviku makal, takže mě v tom ještě podpořil a nechal mě prolézt, jinak bych bez něj asi nespínila docházku.

31 14:35 T: A než jsi to vůbec řekla rodině, tak co jsi čekala, jak na to zareagujou?

32 14:40 R: No, čekala jsem to přesně tak, jak zareagovali, protože už asi odmála mi přijde, že chodím s takovými impulsivními nápady, takový ty hurá akce, jako že, tak a já budu tímhle tím a vždycky je to nejdřív šokuje a pak na tím mavnou rukou, protože vědí, že je to nějaký můj rozmar a že mě to za chvíli přejde...takže když jsem přišla s tím, že jdu na tenhle trénink, že to chci dělat, tak oba dva oči v sloup a "no jo, jéžíš, hlavně ať se ti nic nestane a počkáme až tě to přejde", no a pak postupně zjistili, že mě to nějak nepřechází a až právě, když jsem začala jezdit na ty turnaje, tak už úplně od začátku jsem začínala vozit medaile, zlato, takže viděli, že to je něco, co mě nejen hrozně baví a nanáhuje, ale že mi to opravdu líbí a začali mě v tom podporovat a třeba naradovali díku tomu...mu isme si s tátou k sobě

Jednoduchý vyhledávací dotaz (OR kombinace kódů)